

Woord vooraf

EEN NIEUW OVERLEGFORUM

ziet binnen afzienbare tijd het daglicht in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Brussels Economisch en Sociaal Overlegcomité (BESOC), uitgebreid met de gemeenschapsinstellingen (Gemeenschappen en Gemeenschapscommissies), komt immers binnenkort voor de eerste keer samen om een antwoord te bieden op het plan van de ondertekenaars van het Pact voor een Duurzame Stedelijke Groei (PDSG – New Deal) om de nodige links te leggen tussen de bevoegdheden inzake werkgelegenheid, opleiding en onderwijs, en om de oprichting mogelijk te maken van een plaats voor strategisch overleg over deze materies.

De Brusselse sociale gesprekspartners zullen hierdoor beschikken over de lang gevraagde mogelijkheid om zich te buigen over het onderwijs, een uitdaging die essentieel is voor de toekomst van het Brussels gewest. Jongeren, die hoogstaand onderwijs hebben genoten, verhogen immers hun kansen op werk. Welnu, de kloof tussen het opleidingsniveau van de jonge Brusselaars en de vereiste bekwaamheden op de arbeidsmarkt wordt alsmaar groter. Dit vereist de totale inzet van de Brusselse actoren om een betere overeenstemming tussen beide gebieden te bewerkstelligen. Het streven naar kwaliteitsvol onderwijs voor alle

jonge Brusselaars is de prioritaire uitdaging die de Brusselse sociale gesprekspartners willen aannemen teneinde de toekomstperspectieven van de Brusselse jeugd te verbeteren.

Het uitgebreide BESOC zal de Brusselse sociale gesprekspartners eveneens toelaten om met name de demografische groei te onderzoeken, evenals de gevolgen ervan op het vlak van de beroepsinschakeling van jonge werkzoekenden, inzake beroepsopleiding, de herwaardering van het kwalificerend onderwijs, het leren van talen, de toename van het aantal plaatsen vanaf de peutertuin tot het hoger secundair onderwijs, wat betreft de knelpuntberoepen, enz. Zij krijgen aldus de gelegenheid om over deze uitdagingen rechtstreeks in gesprek te gaan met de bevoegde instanties en op actieve wijze mee te werken aan de beslissingen die in het kader van het gevoerde beleid worden genomen.

Het uitgebreide BESOC zal minstens eenmaal per jaar samenkomen en de bevoorrechte plaats zijn voor de opvolging van de projecten die worden gevoerd in het kader van het economisch en het werkgelegenheidsbeleid en het beleid inzake beroepsopleiding en onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De vooruitzichten, die worden geboden door dit nieuwe overlegforum, scheppen verwachtingen die evenredig zijn met de uitdagingen waarmee het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt en nog zal worden geconfronteerd. De sociale gesprekspartners willen aan deze verwachtingen tegemoet komen, en het uitgebreide BESOC tot een instrument maken waar een constructieve dialoog kan worden gevoerd die concrete gevolgen heeft voor het dagelijkse leven van de Brusselaars.

Joëlle Delfosse – Directrice

In de kijker

Handelingen van het Colloquium van 30 juni 2013

Op 30 mei 2013 heeft de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het colloquium "De dubbele internationale uitdaging van Brussel" georganiseerd. Doel was het uittekenen van denkpistes om het harmonisch verloop van de internationalisering "langs boven" en de internationalisering "langs onder" te bevorderen.

De Handelingen van het Colloquium zijn inmiddels beschikbaar en kunnen worden gedownload in de rubriek Publicaties op onze internetsite: www.esr.irisnet.be.

De Debatten van de Raad

23 januari 2014: **Eénouderschap te Brussel: tussen kansarmoede en beroepsinschakeling**, met de heer Martin Wagener, doctor in de sociologie aan het CriDis (UCL - IACCHOS) en onderzoeker aan het CADIS-EHESS.

27 februari 2014: **Gewestelijke economische perspectieven op middellange termijn**, met de heren Pierre-François Michiels, deskundige – cel Werkgelegenheid en Economie van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA), en Didier Baudewyns, deskundige – macro-economische vooruitzichten en analyses op middellange termijn, Federaal Planbureau.

27 maart 2014: **Specifieke kenmerken van de Brusselse werkloosheid, te creëren jobs en beschouwingen over het te voeren beleid (studie DULBEA)**, met mevrouw Marion Englert, wetenschappelijk medewerker aan het Brussels Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

INHOUDSOPGAVE

1

Woord vooraf In de kijker

- Handelingen van het Colloquium van 30 juni 2013
- De Debatten van de Raad

2

Het sociaal overleg

- Overlegplatform voor de Werkgelegenheid

3-7

Dossier

- Activiteitencoöperaties

8-9

Focus

- Mutaties van de stadseconomie
- Uitzendarbeid – nieuw motief 'instroom'

10

De adviezen van de Raad

uitgebracht tussen 17 mei 2013
en 17 oktober 2013

11-12

Initiatiefadvies

13-14

De Debatten van de Raad

- **Het Marnixplan voor een meertalig Brussel met Anna-Sole Mena, Alex Housen en Philippe Van Parijs**
- **Impact, uitdagingen en vooruitzichten van de validatie van vaardigheden met Alain Kock en Laura Beltrame**

Overlegplatform voor de Werkgelegenheid

De nieuwe regelgeving op het gemengd beheer van de Brusselse arbeidsmarkt, die in een vorige editie van het Tijdschrift van de Raad reeds aan bod kwam, vormt het wetgevend en reglementair kader waarbinnen de activiteiten van de uitzendbureaus, de overige particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling (m.n. deze van werving en selectie, outplacement, ...), de bureaus voor arbeidsbemiddeling in het onderwijs alsook andere tewerkstellingsoperatoren, kunnen worden uitgeoefend op het grondgebied van het Gewest.

De nieuwe ordonnantie betreffende het gemengd beheer van de arbeidsmarkt⁽¹⁾ voorziet, net als deze van 2003, in de oprichting van een overlegplatform voor de werkgelegenheid binnen de ESRBHG.

Samenstelling

Het Overlegplatform brengt alle betrokken gewestactoren op het vlak van tewerkstelling rond de tafel⁽²⁾. Het gaat voorbij aan een louter paritaire samenstelling, maar verenigt daarentegen, naast de Brusselse sociale gesprekspartners, eveneens vertegenwoordigers van de Regering (één vertegenwoordiger van de Minister bevoegd voor Tewerkstelling en één vertegenwoordiger van een ander Regeringslid behorend tot de andere taalrol); van het Bestuur (twee vertegenwoordigers van de Directie Werkgelegenheidsbeleid en Meerwaarde-economie van het MBHG); van Actiris (eveneens twee vertegenwoordigers). De sociale gesprekspartners zijn de vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersorganisaties die zetelen in de ESRBHG (telkens zeven vertegenwoordigers). Ook zetelen twee vertegenwoordigers van de particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling en twee van de andere, door een overeenkomst met Actiris verbonden tewerkstellingsoperatoren. Er worden telkens evenveel effectieve als plaatsvervangende leden aangeduid binnen het Overlegplatform. Het voorzitter- en ondervoorzitterschap van het Overlegplatform wordt waargenomen door de vertegenwoordigers van de Regering.

Opdrachten

De opdrachten die aan het overlegplatform worden toevertrouwd stemmen overeen met deze waarover het overlegplatform onder de oude regelgeving reeds beschikte.

Het overlegplatform is met name bevoegd voor:

- de organisatie van het overleg en de samenwerking tussen Actiris, de met Actiris door een overeenkomst verbonden operatoren en de erkende uitzendbureaus of de particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling met een geregistreerde aangifte;
- het bevorderen van de samenwerking van de uitzendbureaus en de overige particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling bij de tenuitvoerlegging van het gewestelijk werkgelegenheidsbeleid in het kader van overeenkomsten met Actiris;
- het waken over de toepassing van de Brusselse wetgeving op het bestrijden van discriminatie op het werk;
- het opvolgen van de tenuitvoerlegging van de ordonnantie op het gemengd beheer van de arbeidsmarkt;
- het formuleren van voorstellen aan de Regering over het gemengd beheer van de arbeidsmarkt.

Nieuw elan

De initiatievergadering van het vernieuwde overlegplatform vond plaats op 26 juni 2013. Tijdens deze vergadering kwam duidelijk naar voren dat de Regering het Overlegplatform een nieuw elan wil meegeven. Nu de aanstelling van de leden van het Overlegplatform en de goedkeuring van het huishoudelijk reglement door de Regering heeft plaatsgevonden, kan het Overlegplatform haar opdrachten ten gronde aanvangen.

De voorstellen van het Overlegplatform worden gericht aan de Brusselse Regering, nadat de ESRBHG vooraf is geraadpleegd.

Daarnaast staat het overlegplatform ook in voor het opstellen van een inventaris van de overeenkomsten van individuele samenwerking en van collectieve bijdragen die gesloten worden tussen de sociale partners van de sector van de particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling en de Brusselse Regering. Deze overeenkomsten bevatten de bijdragen waartoe de particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling gehouden zijn in het licht van het gewestelijk werkgelegenheidsbeleid. Het overlegplatform zal jaarlijks, ter attentie van de Minister bevoegd voor Tewerkstelling, een evaluatieverslag opmaken van deze overeenkomsten en bijdragen en dit op grond van de evaluatiemodaliteiten en -criteria die zullen worden vastgelegd in de raamovereenkomst.

(1) Art. 21 ordonnantie 14 juli 2011 betreffende het gemengd beheer van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, B.S. 10 augustus 2011.

(2) Art. 36 besluit 12 juli 2012 houdende de uitvoering van de ordonnantie van 14 juli 2011, B.S. 1 oktober 2012; besluit 28 maart 2013 houdende de aanstelling van effectieve en plaatsvervangende leden van het Overlegplatform voor de Werkgelegenheid, B.S. 7 mei 2013.

Activiteitencoöperaties

INLEIDING

1. CONTEXT

Het concept van de activiteitencoöperatie is ontstaan in Frankrijk, naar aanleiding van de oprichting in 1995 van de coöperatieve vennootschap van ondernemers in Lyon, “Cap services” genaamd. Deze stelde zich tot doel om een kader aan te reiken aan kandidaten die hun eigen job wilden creëren. Binnen de coöperatie mochten zij nagaan of hun project leefbaar was, zonder hiertoe een juridisch autonome vennootschap te moeten oprichten, en zonder hun dekking door de sociale zekerheid te verliezen. De activiteitencoöperaties kenden eerst een beperkte ontwikkeling, maar hebben zich vervolgens over heel Frankrijk en in andere landen verspreid.

De eerste activiteitencoöperatie in België zag het daglicht in 1999, in Charleroi. Het betrof de vennootschap met sociaal oogmerk “Azimut” die was opgericht in de vorm van een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA). Het doel van Azimut was – en is nog steeds – identiek aan dat van Cap Services, namelijk dragers van een project, die beschikken over knowhow, in de mogelijkheid stellen om hun eigen job te creëren. Het veilig kader van de coöperatie laat hen toe om makkelijker met hun activiteit te starten en om zich vertrouwd te maken met de werking en het beheer van een onderneming.

Na Azimut werden nog andere activiteitencoöperaties opgericht. Vandaag zijn er 13 erkende coöperaties in België. Deze zijn op nationaal vlak samengebracht in de CoopAc, de nationale federatie van activiteitencoöperaties. Dit artikel gaat meer bepaald over tot een beschrijving van het landschap van de activiteitencoöperaties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar deze coöperaties zijn vanzelfsprekend eveneens aanwezig in de twee andere gewesten:

- **In het Waalse gewest** zijn er 5 : “Azimut”, “Avo-marc”, “Challenge”, “Start Construction” en “Steppes by steppes”. Deze coöperaties zijn aanwezig in 16 steden.
- **In het Vlaamse gewest** zijn de activiteitencoöperaties georganiseerd op provinciale basis: “Gusto” in West-Vlaanderen, “De Punt” in Oost-Vlaanderen, “Co & Go” in Vlaams-Brabant, “Co-Actief” in de provincie Antwerpen en “Ondernemers Atelier” in Limburg. Deze coöperaties worden betaald door de Vlaamse overheid, en meer bepaald door de minister van Sociale Economie. Zij werken samen met de VDAB.

2. BEGINSELEN

De coöperaties maken deel uit van de vennootschappen die behoren tot de **sociale economie**. De kandidaat-ondernemer is vaak afkomstig uit een bevolkingsgroep die moeilijk aan werk kan worden geholpen : een langdurig werkzoekende of de begunstigde van een leefloon. Deze sluit een overeenkomst met de activiteitencoöperatie die hem toelaat om gedurende een maximumperiode van 18 maanden na te gaan of zijn project ook daadwerkelijk leefbaar is.

Tijdens de **testperiode** behouden de kandidaten hun recht op een sociale uitkering. Ook kunnen zij gebruik maken van de juridische structuur van de activiteitencoöperatie en factureren op basis van haar ondernemingsnummer. De coöperatie biedt hen bovendien de mogelijkheid om individueel te worden begeleid door professionals en om zich in te schakelen in een collectief proces met andere ondernemers naar aanleiding van groepssessies.

Een ander beginsel van de activiteitencoöperaties is de **onmogelijkheid voor de kandidaat-ondernemers om schulden te maken**. Dit is het gevolg van hun fundamentele doelstelling inzake de beveiliging van de ondernemersomgeving rond de drager van een project. Zoals we hierna zullen vaststellen, beperkt dit beginsel evenwel de activiteiten die door de coöperaties kunnen worden begeleid : zo kan aan activiteiten, die zware financiële investeringen vereisen, die waarborgen of een dekking op lange termijn vergen, geen omkadering worden geboden.

3. WETGEVING

In België stuiten de activiteitencoöperaties op een belangrijke juridische hindernis : het statuut van de kandidaat-ondernemers liet hen namelijk niet toe om hun project te testen en om tegelijkertijd hun werkloosheidsuitkering (werkzoekenden) of leefloon (personen die ressorteren onder het OCMW) te behouden.

Dit probleem werd door de coöperatie Azimut aangekaart bij Laurette Onkelinx, de toenmalige federale minister van Werk. Er kon een akkoord worden bereikt met de minister die een afwijking toestond aan de coöperaties door middel van een ministeriële brief. Hierdoor werd het mogelijk voor begeleide werkzoekenden om snel in het stelsel van de werkloosheid te worden opgenomen en om het te verlaten, en om bij mislukking hun oorspronkelijk statuut terug te krijgen. De activiteitencoöperaties hebben gedurende jaren op deze manier gewerkt, zonder te worden omka-

derd door een specifieke reglementering. Zij waren bovendien verplicht om een arbeidscontract te sluiten met de kandidaten, waarbij een band van ondergeschiktheid werd ingesteld tussen deze laatsten en de begeleidingsstructuur. Behalve een aanzienlijke administratieve werklast bracht dit ook grote risico's mee.

In 2005 werd een eerste stap gezet in de richting van een specifiek reglementair kader, met de aanneming van een samenwerkingsakkoord betreffende de meerwaardeconomie⁽¹⁾. De federale wetgever heeft vervolgens in 2007 de contouren bepaald van de werking van de activiteitencoöperaties⁽²⁾. Ondanks haar nogal algemene karakter bevat deze wet van 1 maart 2007 een definitie van de concepten van “activiteitencoöperatie”, van “kandidaat-ondernemer”, en bepaalt deze de modaliteiten van de overeenkomst die hen met elkaar verbindt.

Het is een koninklijk besluit⁽³⁾ genomen in 2009 dat op grondige wijze het statuut van kandidaat-ondernemer in een activiteitencoöperatie zou bepalen. Deze tekst standaardiseert de relaties tussen de coöperaties en de kandidaten, evenals deze met de overheid.

De wet en het besluit genomen in uitvoering hiervan in 2009 vormden een belangrijke stap vooruit wat betreft de werking van de activiteitencoöperaties. Deze waren er voortaan niet meer toe gehouden om dragers van een project een arbeidscontract te laten ondertekenen, vermits een gewone overeenkomst voldoende was. Ook de testperiode van de kandidaat-ondernemers werd versterkt want zij waren voortaan officieel vrijgesteld van hun verplichtingen en behielden hun recht op een uitkering.

In dit verband dient opgemerkt dat de Waalse wetgever onmiddellijk het federaal reglementair kader heeft aangevuld en reeds in 2008 het “Décret relatif aux structures d'accompagnement à l'autocréation d'emploi (ou SAACE)”⁽⁴⁾ heeft aangenomen. Het woord SAACE beslaat een breder veld dan de activiteitencoöperaties vermits het eveneens de business incubatoren omvat. Dit decreet heeft structuur en duurzaamheid gegeven aan een aantal initiatieven georganiseerd in de vorm VZW's, business incubatoren en activiteitencoöperaties. Naar het voorbeeld van de Brusselselse ordonnantie van 21 november 2013, die we later aan een analyse zullen onderwerpen, bepaalt deze tekst de doelstellingen van de coöperaties, de begeleidingsprocessen van dragers van een project, de erkenningsvoorwaarden, deze voor de verlening van toelagen, hun modaliteiten van berekening, evenals deze voor de evaluatie en de controle van de activiteit van de “SAACE”.

(1) Samenwerkingsakkoord van 30 mei 2005 tussen de Federale Staat, het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de meerwaardeconomie, art.7, §8.

(2) Wet van 1 maart 2007 houdende diverse bepalingen (III).

(3) Koninklijk besluit van 15 juni 2009 houdende diverse bepalingen betreffende het statuut van kandidaat-ondernemer in een activiteitencoöperatie.

(4) Decreet van 15 juli 2008 betreffende de “structures d'accompagnement à l'autocréation d'emploi, dit Décret SAACE”.

DE ACTIVITEITEN- COÖPERATIES IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

INLEIDING

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontstond het idee van een activiteitencoöperatie reeds in 2002. Er werden statuten opgesteld met het oog op de oprichting van de coöperatie “Bruxelles Emergences CVBA”. Deze vennootschap zou echter gedurende verschillende jaren enkel op papier bestaan.

In 2008 werd het project verwezenlijkt met de komst van Joël Beeckman⁽⁵⁾ als directeur van de vennootschap met sociaal oogmerk. Tijdens zijn interview voor het Tijdschrift van de Raad herinnert deze laatste zich: *“Ik wilde consultant worden en had geantwoord op een oproep tot kandidaten die in januari 2008 werd gepubliceerd. In juni werd ik ontvangen door een comité dat met name bestond uit bestuurders van “Bruxelles Emergences”. Bij mijn aanwerving ontving ik een doelstelling, een wit blad en een balpen! We hebben “Bruxelles Emergences” stap voor stap moeten opbouwen, met de statuten van 2002 als enige basis.”*

Behalve “Bruxelles Emergences”, een Franstalige activiteitencoöperatie, was er eveneens DEBUt, een Nederlandstalige tegenhanger. Beide vennootschappen hebben enkele jaren op autonome wijze gewerkt vooraleer **hun krachten te bundelen binnen een en dezelfde VZW: Job Yourself**

Het is zo dat Job Yourself werd opgericht in juni 2010, met een dubbele doelstelling. Enerzijds wilde men de krachten en specifieke bekwaamheden van de twee activiteitencoöperaties bundelen om één enkel team op te richten dat zou kunnen bogen op een gedeelde kennis van de methodes van elkeen. Anderzijds verzekerde de oprichting in de vorm van een VZW de leefbaarheid van een partnership tussen Job Yourself en ACTIRIS, in het kader van een project van het Europees Sociaal Fonds voor de ondersteuning van de zelfcreatie van tewerkstelling. Dit project ging van start in januari 2011.

Job Yourself heeft zich tot doel gesteld, in te grijpen in de sociaaleconomische realiteit van de Brusselaars, door hun levenskwaliteit te verbeteren door een beperking van de sociale ongelijkheden en het aanzetten tot samenwerking, en door de bestrijding van armoede en onveiligheid door het scheppen van duurzame werkgelegenheid.

De koepelvereniging Job Yourself richtte in juni 2013 een derde activiteitencoöperatie op, “Baticréa” genaamd. Deze coöperatie bevindt zich momenteel in haar lanceringsfase.

Terloops kan tevens worden onderstreept dat Job Yourself op 4 december 2013 de prijs voor de sociale economie 2013 heeft ontvangen in de categorie van Brusselse gevestigde ondernemingen.

JOB YOURSELF

2.1 Het team

De vier Brusselse structuren (Job Yourself VZW en de drie coöperaties) stellen 23 medewerkers tewerk in verschillende diensten: een dienst boekhouding met 4 werknemers, een administratieve dienst bestaande uit 6 medewerkers en een team van 11 medewerkers voor mentoring / coaching, evenals een leidende dienst.

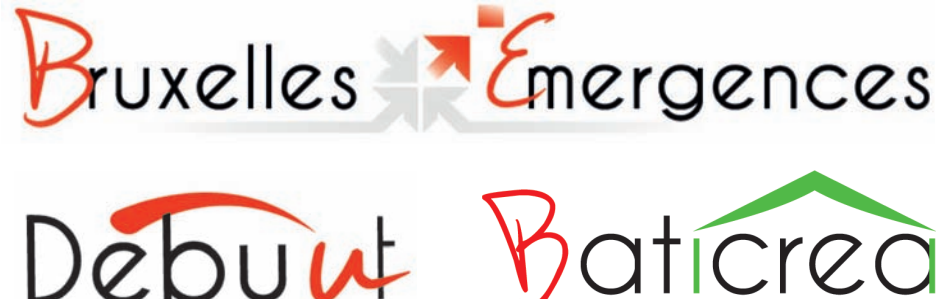
Joël Beeckman verzorgt de algemene directie van Job Yourself als directeur van “Bruxelles Emergences”, de belangrijkste activiteitencoöperatie te Brussel.

Elke structuur bezit een raad van bestuur. Boven-dien vindt er om de twee maanden een gezamenlijke vergadering van de drie structuren plaats in de lokalen van Job Yourself. De punten, die moeten worden behandeld door de raad van bestuur, worden voorbereid door het directiecomité dat bestaat uit de drie voorzitters, de directie van Job Yourself en een aantal bestuurders. De algemene vergaderingen van de drie structuren gaan eveneens terzelfder tijd door tijdens de maand mei van elk jaar.

2.2 Activiteiten aangeboden door Job Yourself

2.2.1 Begeleiding van kandidaat-ondernemers

Het traject van een kandidaat-ondernemer kan worden opgesplitst in vier fasen.

1) Het traject START

Tijdens deze fase wordt geluisterd naar werkzoekenden die ondernemer willen worden. Ook wordt hen de nodige informatie verstrekt. Ook deze fase omvat verschillende stappen:

- 120' INFO

De werkzoekende wordt uitgenodigd om zich in te schrijven voor een algemene informatievergadering van 120 minuten. Deze vergadering bijwonen is een verplichting voor iedereen die belangstelling toont voor een begeleiding met het oog op het creëren van zijn eigen job. Elke week worden dit soort van collectieve informatievergaderingen georganiseerd in de verschillende gemeenten van het Brussels gewest.

Voor deze stap kan elke werkzoekende, die dit wenst, een onderhoud hebben met een coach-mentor van Job Yourself (20' PROJECT). Deze eerste afspraak is van facultatieve aard.

- 150' FOCUS

Job Yourself organiseert vier tot zesmaal per maand sessies waar 12 werkzoekenden zich kunnen concentreren op het project dat zij dragen. Tijdens deze collectieve sessies werken zij aan een beknopte presentatie van hun project, evenals aan de SWOT-analyse. Zo bereiden zij zich voor op het individueel gesprek met een coach-mentor tijdens de volgende fase.

- 90' PROFIL

Dit is de laatste fase van het informatietraject. De toekomstige ondernemer ontmoet een coach-mentor om de balans op te maken van zijn project, van de uitvoerbaarheid en het potentieel tot welslagen ervan. Tijdens dit gesprek kan de coach tevens de elementen bepalen waaraan moet worden gewerkt in het kader van het volgende traject.

Deze fase, die het traject START afsluit, mondt in principe uit in de voorbereiding van de kandidaat; in sommige gevallen wordt de kandidaat naar een andere structuur verwezen.

2) Het traject PREPA

Deze verplichte fase is gewijd aan de definitie van het project van toekomstige ondernemers: zij moeten een naam vinden voor hun activiteit, hun eigen communicatie-instrumenten creëren, de aangeboden diensten bepalen, hun tarieven en een prospectieplan opstellen. Al naargelang de vorderingsstaat van het project aan het begin van het traject PREPA, kan deze fase tot zes maanden duren. Tijdens deze periode genieten de dragers van een project niet enkel individuele maar tevens collectieve begeleiding door de deelname aan workshops en groepen voor ondersteuning.

• individuele coaching

De drager van een project heeft elke maand een onderhoud met zijn coach-mentor. Tijdens dit gesprek maakt hij de balans op van de evolutie van zijn project en krijgt hierover extern advies. Het advies van de coach is essentieel wat betreft de validatie van de afgelegde weg en de confrontatie van het project met de economische realiteit.

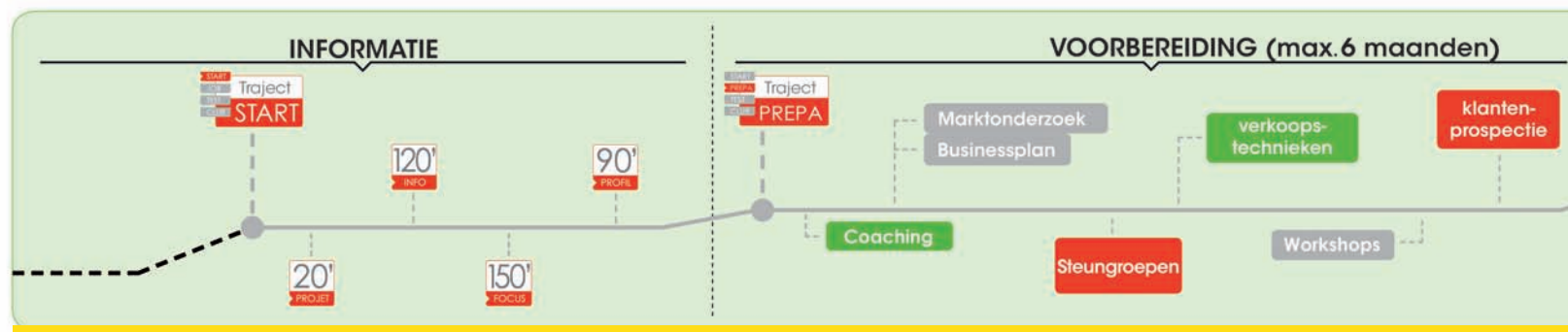
• groepen voor ondersteuning

Samen met de individuele coaching worden dragers van een project verzocht om zich in te schrijven voor maandelijkse collectieve vergaderingen die worden begeleid door een facilitator. Deze vergaderingen laten toe, pistes en voorstellen uit te werken om de deelnemers te helpen bij de verwezenlijking van hun project.

• workshops

De begeleiding in de activiteitencoöperatie omvat de verplichting om deel te nemen aan bepaalde workshops om de ondernemersbekwaamheden en de kansen op welslagen van de dragers van een project te verbeteren. Deze workshops hebben met name betrekking op het beheer van een project, boekhouding, verkooptechnieken, enz.

Job Yourself organiseert eveneens een voorbereidende cursus voor de proef ‘basisbeheer’ in het kader van het ACE-project van ACTIRIS.

(5) Joël Beeckman is directeur-generaal van “Bruxelles Emergences” en van Job Yourself. Hij bezit een grote ervaring wat betreft het beheer en de oprichting van vennootschappen. Hij stond in voor het commercieel beheer van verschillende business-to-business (B2B) ondernemingen vooraleer zijn eigen vennootschappen te lanceren. Hij was gedurende meer dan 15 jaar actief in de sector van de distributie van fietsen en motorfietsen (import/export) en voltooide zijn commerciële loopbaan met de oprichting van een franchiseonderneming met ongeveer 33 handelszaken in Frankrijk.

3) Het traject TEST

Na het voorbereidend traject is de kandidaat klaar om zijn project te testen op de markt. Als kandidaat-ondernemer tekent hij een overeenkomst met een van de activiteitencoöperaties. Dit laat hem toe om gedurende 18 maanden zijn recht op een uitkering te behouden. Hij kan aan zijn klanten factureren door gebruik te maken van het BTW- en ondernemingsnummer van de activiteitencoöperatie en beroep doen op diensten van boekhoudkundig en analytisch beheer.

Tijdens de testfase kan de kandidaat steeds beroep doen op zijn coach en op collectieve begeleiding. De opvolging van zijn rekeningen gebeurt door de dienst boekhouding, en de maandelijkse rekeninguittreksels worden aan een analyse onderworpen tijdens individuele afspraken. De kandidaat volgt bijgevolg de evolutie van zijn activiteit op: lasten, producten, schulden, klantenschuldvorderingen, geldbedrag op de bank, enz. Dit beheersinstrument is waardevol, want het maakt het mogelijk om een degelijke financiële basis op te stellen die is gebaseerd op een reële test en niet op hypothetische scenario's.

Joël Beeckman: "Wanneer de kandidaat-ondernemers zich in de testfase bevinden en hun project maakt winst, welnu dan houdt de activiteitencoöperatie 10% af van hun brutomarge voor administratieve en werkingskosten."

"De wet staat ons bovendien toe om hen een werkvergoeding uit te keren die maximum € 2 per gepresteerd uur bedraagt (of € 320 tot € 340 per maand). Dit bedrag komt bovenop hun uitkering. Deze vergoeding wordt vanzelfsprekend slechts uitgekeerd in de mate waarin hun activiteit een zeker zakencijfer haalt."

"Indien het project een bijkomende marge oplevert, dan wordt het door de coöperatie ingehouden en bewaard. Met dit geld kunnen zij ons hun werkingskosten terugbetalen (verplaatsingen, aankoop van materieel, telefoonkosten...). Indien er geld overblijft bij hun vertrek, dan krijgen zij dit overblijvend bedrag terug. Indien zij hun onderneming hebben opgericht, dan beschikken zij over een BTW-nummer en factureren zij het saldo aan de activiteitencoöperatie. Indien zij opnieuw loontrekkende worden, dan wordt het bedrag ten private titel terugbetaald en wordt het toegevoegd aan het bedrag dat dient aangegeven aan de personenbelasting. Worden zij werkloos ingevolge de stopzetting van hun project – wat gebeurt, ook al trachten we om dit te vermijden –, dan proberen we om een oplossing te vinden opdat zij dit reservebedrag zouden uitgeven vooraleer ons te verlaten. In dat geval betreft het zelden grote bedragen."

4) Het vertrek

Job Yourself heeft als opdracht, de kandidaat-ondernemers te begeleiden naar een positief vertrek uit het programma.

Al naargelang de vorderingsstaat van het project zal dit vertrek verschillende vormen kunnen aannemen:

- Indien het project leefbaar is, dan kan de kandidaat-ondernemer het verwezenlijken en een zelfstandige activiteit opstarten. In dat geval heeft hij het recht om een complement te ontvangen voor het hernemen van het werk.
- Het kan tevens zijn dat de kandidaat-ondernemer opnieuw in loondienst gaat. Dit gebeurt vaak want bij de ontwikkeling van zijn project toont hij zijn motivatie en ontmoet hij regelmatig potentiële werkgevers.
- Indien het project er niet voldoende op vooruitgaat of indien de kandidaat het project opgeeft, welnu dan moet hij zich heroriënteren. Hij behoudt zijn sociale uitkering en Job Yourself verstrekt hem een vaardigheidsbalans, evenals een mogelijkheid tot heroriëntering via ACTIRIS.

5) Resultaten behaald door Job Yourself in 2012

De statistieken in het activiteitenverslag van Job Yourself 2012 wijzen op een aanzienlijke toename van de activiteit van de Brusselse coöperaties sedert enkele jaren.

- Zo is wat betreft het traject START gebleken dat er in 2012 **1134 personen** een infosessie (120' INFO) hebben gevolgd. In 2011 waren ze nog met 706, wat goed is voor een stijging met 60% op 1 jaar tijd van het publiek dat werd geïnformeerd door Job Yourself. Volgens Joël Beeckman zal dit cijfer in 2013 nog aanzienlijk worden overschreden. Ongeveer 1400 personen hebben immers dit jaar reeds een infosessie gevolgd. Voor 2010 had 'Bruxelles Emergences' slechts gewag gemaakt van 320 deelnemers aan een collectieve infosessie⁽⁶⁾. Het aantal personen, dat werd gesensibiliseerd voor het creëren van hun eigen job, werd bijgevolg vermenigvuldigd met 4 op slechts 4 jaar tijd.

Dit is volgens Joël Beeckman te danken aan de sensibilisering door Job Yourself tijdens de laatste jaren : "We hebben heel wat informatie verspreid bij onze partners ACTIRIS, de RVA of andere instellingen die van ver of nauw betrokken zijn bij het ondernemerschap. We hebben hen in kennis gesteld van ons bestaan en van het feit dat we dragers van een project begeleiden en dat dit na drie jaar zijn vruchten afwerpt. Mensen schrijven zich

bij ons in om een oplossing te vinden. Wanneer men hen de ins en outs van een overeenkomst met een activiteitencoöperatie uitlegt, dan kan het zijn dat het niet dat is wat ze zoeken."

"Elk jaar organiseren wij 60 tot 80 infosessies. In feite kunnen we spreken van een soort trechter: van de personen die een infosessie volgen toont de helft belangstelling, en onder de belangstellenden is er maar een percentage dat behoort tot het doelpubliek en dat bij ons terecht komt met een project."

Uit de resultaten in het activiteitenverslag van Job Yourself blijkt ook dat er in 2012 462 personen een 150' FOCUS-sessie hebben gevolgd en 294 personen een coach hebben ontmoet in het kader van een 90' PROFIL-sessie.

- In 2012 werden **176 dragers van een project** toegelaten tot het traject PREPA, dit wil zeggen, tot de tweede fase van de begeleiding. In 2011 waren ze slechts met 97, en dit betekent een stijging met 81% op 1 jaar tijd.

- **99 kandidaat-ondernemers** verkregen toegang tot de TEST-fase bij Job Yourself in 2012, wat overeenstemt met een toename met 55% van het aantal ondernemers die hun project confronteren met de reële omstandigheden van de markt; in 2011 ging het slechts om 64 kandidaat-ondernemers.

- Wat betreft de kandidaat-ondernemers die zijn vertrokken, was er sprake van een gelijkaardige stijging. In 2012 verlieten 114 personen Job Yourself, waarvan **82 met succes**. Hiervan hebben 46 personen hun project verwezenlijkt door de lancering van hun onderneming. In 2011 verlieten 85 kandidaten Job Yourself, waarvan 52 met een succesvolle afloop, en werden er 36 ondernemingen gelanceerd. De verbetering van de resultaten is aanzienlijk, vooral indien men weet dat 'Bruxelles Emergences' in 2010 slechts 7 inschrijvingen als zelfstandige had geteld voor 24 vertrokken personen en dat er bij DEBUt slechts 9 kandidaten waren vertrokken.

6) Profiel van de kandidaat-ondernemers

- De meeste kandidaat-ondernemers zijn tussen 30 en 45 jaar oud en de best vertegenwoordigde groep is deze tussen 30 en 35 jaar.
- De meeste kandidaten zijn mannen (58%).
- 34% van de kandidaat-ondernemers bezit een universitair diploma en slechts 19% enkel een diploma van het lager secundair onderwijs.
- In 86% van de gevallen betreft het volledig uitkeringsgerechtigde werklozen. Dit wordt verklaard door de keuze van Job Yourself : "Wij beperken ons tot de doelgroep die is bepaald in het koninklijk besluit, dit wil zeggen, tot de begunstigden van een sociale uitkering die moeilijk te plaatsen zijn. Het gebeurt dat we aanvaarden om een drager van een project te begeleiden die buiten dit kader valt, maar dit gebeurt zelden want in dat geval zijn we verplicht om hem een arbeidscontract te laten ondertekenen. Momenteel zijn er heel wat werklozen te Brussel die hun eigen job willen creëren en we richten ons dan ook op dit publiek."

7) Beperking bij de begeleiding

De belangrijkste beperking wat betreft de begeleiding van projecten bij Job Yourself heeft te maken met het beroep.

Joël Beeckman: "We kunnen helaas niet alle beroepen begeleiden. Sommige beroepen, zoals import-export, vereisen heel wat financiële middelen. De kandidaat-ondernemers bevinden zich vaak in preciaire situaties vooraleer te starten, en we kunnen hun situatie niet nog verergeren indien de test niet overtuigend is gebleken. Onze filosofie bestaat erin, kandidaten in de mogelijkheid te stellen om hun project risicoloos te testen, niet om hen met schulden op te zadelen."

"Daarbij komt dat de horeca een moeilijke sector is want deze is zeer gereguleerd en creëert helaas heel wat informele activiteiten. We zouden de detailhandel willen begeleiden maar ondervinden heel wat moeilijkheden. Dit beroep vertoont immers wettelijke en technische aspecten waar men niet onderuit kan. Ik denk bijvoorbeeld aan de huurovereenkomst. Indien het project niet aanslaat, dan moet de kandidaat gedurende vele jaren huur betalen. Er zijn heel wat risico's aanwezig in deze sector, bovenop de investeringen en de waarde van voorraden die moeten worden ingeslagen. Dit alles brengt heel wat verplichtingen met zich mee."

2.2.2 Partnership met ACTIRIS

Vanaf 2011 heeft Job Yourself een partnership gesloten met ACTIRIS, in het kader van het ACE-programma⁽⁷⁾ dat wordt gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds. Dankzij dit programma hebben de Brusselse coöperaties hun begeleiding kunnen uitbreiden met een zwak publiek (zonder kwalificaties, werkloos sedert meer dan 2 jaar...) dat een ondernemingsplan wil lanceren.

(6) Bruxelles Emergences', Activiteitenverslag 2010.

(7) Hulpprogramma voor het creëren van zijn eigen job.

Dit partnership met ACTIRIS stelt kansarme dragers van een project in de mogelijkheid om meer omvattende steun te genieten. Hierbij wordt rekening gehouden met hun zelfvertrouwen en motivatie. Ook wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van hun vaardigheden en hun netwerk opdat zij hun eigen job zouden kunnen creëren of werk zouden kunnen vinden als loontrekkende dankzij een betere positionering op de arbeidsmarkt.

In het kader van dit programma heeft Job Yourself eveneens nieuwe instrumenten van begeleiding voorzien voor het creëren van zijn eigen job. Denken we maar aan de vaardigheidsbalans, de cursussen basisbeheer en de dynamische heroriëntering van al diegenen waarvan het project niet het gewenste resultaat oplevert.

Volgens Joël Beeckman zou de financiering van de activiteiten van Job Yourself via dit Europees programma moeten worden hernieuwd voor de periode 2014-2018.

2.2.3 Werking in het kader van de wijkcontracten

Sinds 2012 is Job Yourself betrokken bij het economisch luik van drie Brusselse wijkcontracten: de contracten “Park-Alseberg” in Sint-Gillis, “Bloemenhof” op het grondgebied van de Stad Brussel en “Historisch Koekelberg”. Het betreft hier heroplevingsprogramma’s gevoerd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in samenwerking met de gemeenten die kansarme wijken moeten versterken en er het levenskader op duurzame wijze moeten verbeteren.

Coaches-mentoren van Job Yourself, die speciaal worden ingezet voor deze wijkcontracten (2 in de Stad Brussel, 1 in Sint-Gillis en 1 in Koekelberg), organiseren collectieve en individuele sessies tijdens dewelke zij werkzoekenden informatie verschaffen in hun eigen wijk. Eerder dan hen ertoe aan te zetten om rechtstreeks een sessie 120’ INFO te volgen, richten de coaches-mentoren zich stroomopwaarts tot deze toekomstige ondernemers, ontmoeten hen op het terrein en luisteren naar hen. Het handelt zich om een ander publiek want weinigen onder hen hebben reeds concreet nagedacht over een ondernemingsproject. Het zijn eerder wat men “ondernemers uit noodzaak” noemt. Daarbij komt dat velen aarzelen om aan een ondernemingsavontuur te beginnen, uit angst om niet te voldoen bij gebrek aan steun en middelen, of gewoonweg omdat zij van oordeel zijn dat dit voor hen onbereikbaar is.

Job Yourself heeft specifieke, meer ludieke activiteiten ontwikkeld buiten het “traditionele” kader van de begeleiding door een activiteitencoöperatie ten einde dit publiek te sensibiliseren voor het ondernemerschap. In dit verband kunnen we met name wijzen op de workshops “Booster ma vie”. Deze moeten de ontmoete personen ertoe aanzetten om hun leven zelf op de sporen te zetten. Tijdens deze workshops helpen de coaches-mentoren de deelnemers bij het zich eigen maken van vaardigheden en om het vertrouwen te herwinnen in hun eigen bekwaamheden, opdat zij desgevallend bij Job Yourself een begeleiding zouden kunnen starten.

In 2012 hebben de coaches-mentoren van Job Yourself 800 personen geïnformeerd via de wijkcontracten.

2.2.4 Baticréa

De oprichting van een derde activiteitencoöperatie door Job Yourself getuigt van haar wil om bij te dragen tot de verwezenlijking van de uitdaging die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich heeft gesteld wat betreft de verbetering van de duurzaamheid in de Brusselse bouwsector en de ondersteuning van de ontwikkeling van de beroepen in de bouw in een “groener” perspectief, om de demografische groei te ondervangen met oog voor het leefmilieu.

Gelet op de sterke vraag in de Brusselse bouwsector heeft Job Yourself voor de lancering van Baticréa een toelage ontvangen van de FOD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid. De coöperatie heeft eveneens een financiering bekomen van de Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die de ontwikkeling nastreeft van de economische filières inzake leefmilieu en het scheppen van kwaliteitsvolle arbeidsplaatsen.

Joël Beeckman: *“Deze derde coöperatie is het resultaat van de ervaring van DEBUt en ‘Bruxelles Emergences’. We hebben namelijk heel wat kandidaten uit de bouwsector over de vloer gehad zonder altijd over de technische en wettelijke middelen te beschikken om hen te begeleiden. De bouwsector is zeer gereguleerd en onderworpen aan tal van aanbevelingen en normen.”*

“We wilden de opvolging van deze dragers van een project niet onderbreken, en hebben geoordeeld dat er een specifieke structuur nodig was die voldeed aan de volledige reglementering van de sector. We hebben daarom onze krachten gebundeld met een groothandelaar in bouwmaterialen die sociale en coöperatiewaarden hanteert, en vooral werkt met ecologische materialen. We zijn getreden tot het Paritair Comité 124, de Confederatie van de Bouw, en hebben toegang tot de tienjarige waarborg, het Solidariteitsfonds, enz.”

“De structuur bestaat sinds 4 juni 2013 maar ook vandaag nog is zij niet volledig functioneel. De methodologie, de procedures en de administratieve benadering bevinden zich intern in hun eindfase, en de kandidaat-ondernemers doen binnenkort hun aantrede. Wij hebben een persoon uit de bouwsector aangeworven die het beroep kent, en die we hebben opgeleid tot coach voor de begeleiding van de kandidaten.”

2.3 De financiering van Job Yourself

Volgens Joël Beeckman bedraagt het budget van Job Yourself vandaag bijna een miljoen euro. Er zijn verschillende bronnen van financiering: *“Er is eerst en vooral de gewestelijke facultatieve financiering op jaarbasis afkomstig van het kabinet van mevrouw Fremault, minister van Tewerkstelling. Vervolgens ontvangen wij eveneens federale toelagen op basis van projectoproepen. Elk jaar nemen wij deel aan projectoproepen en ontvangen wij telkens financiële middelen voor projecten die hebben voldaan aan de gestelde eisen. Ten derde ontvangen wij tevens Europese middelen via ons partnership met ACTIRIS. Op dezelfde wijze genieten wij een financiering uit de wijkcontracten waaraan we deelnemen. We onderhouden bovendien partner-*

ships met de gemeenten die ons een budget toe-kennen voor de oprichting van antennes.”

“Wij gaan bovendien meer en meer op zoek naar middelen van mecenaat. We moeten kiezen voor deze oplossing want we hebben een maximum-budget bereikt wat betreft de overheidstussenskomsten. We denken dan ook dat onze toekomst ligt in publiek-private samenwerking. Wij zijn verplicht om deze weg te bewandelen indien we verder wensen uit te breiden. Heel wat werkzoekenden, die vandaag een beroep op ons doen, komen op een wachtlijst te staan. Ze zijn inmiddels reeds met 140...”

“Onze eigen middelen tenslotte, komen uit opbrengsten die worden geheven op de brutomarge van de kandidaten. Het bedrag hiervan vertegenwoordigt ongeveer 13% van onze globale ontvangsten. Wij besteden 1% van deze middelen aan een solidaire uitkering aan dragers van projecten die bij ons worden begeleid en nood hebben aan financiering. Deze steun wordt toegekend in het kader van een wedstrijd, nadat een ad hoc jury hierover een beslissing heeft genomen en dragers van projecten heeft geselecteerd. Het betreft een soort van pre-activiteitsbeurs. Vorig jaar werden verschillende beurzen toegekend aan vrouwen-ondernemers. Eerste Minister Di Rupo is deze beurzen komen uitreiken aan de vrouwen die waren geselecteerd.”

Een reglementair kader voor de Brusselse coöperaties

Het bewijs dat het hier een actueel onderwerp betreft wordt geleverd door de publicatie op 3 december 2013 van een ordonnantie⁽⁸⁾ van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de erkenning van vennootschappen als activiteitencoöperatie met het oog op de toekenning van toelagen.

De tekst, die op 25 oktober 2013 in plenaire zitting werd aangenomen door het Brussels parlement, werd verwacht en met enthousiasme onthaald door Job Yourself. Deze ordonnantie vult immers het federaal reglementair kader aan en regelt vooral de kwestie van de gewestelijke financiering van de activiteitencoöperaties waarover Job Yourself zich grote zorgen maakte: *“Het kader waarin we evolueren te Brussel zal grondig overhoop worden gehaald want de ordonnantie zal de kwestie van de financiering van de Brusselse activiteitencoöperaties regelen. Van bij het begin worden we immers op facultatieve wijze en zonder specifieke evaluatie gefinancierd door het Gewest. Voortaan zal deze financiering van structurele aard zijn, en er worden controlemechanismen ingevoerd op kwantitatief en kwalitatief vlak. Dit is een zeer goede zaak. We zullen onze financiering kunnen activeren in schijven, in functie van de resultaten en de begeleide personen.”*

Hierbij dient opgemerkt dat de algemene bepalingen van de ordonnantie, waarover de Economische en Sociale Raad zich vorig jaar heeft uitgesproken⁽⁹⁾, de federale teksten verduidelijken en hiertoe een duidelijk onderscheid maken tussen de drager van een project en een kandidaat-ondernemer. Zij definieert de drager van een project als: *“de werkzoekende die een project voorstelt voor de ontwikkeling van activiteiten binnen*

de erkende activiteitencoöperatie, met als doel kandidaat-ondernemer te worden”.

Deze ordonnantie schetst tevens het begeleidingsproces van de werkzoekende tot zijn project tot de testfase wordt toegelaten. Zij voorziet met name de verwijzing van de drager van een project naar ACTIRIS of een daartoe gemachtigde partner in de veronderstelling dat de coöperatie een einde zou willen stellen aan een project in ontwikkeling. Zo’n beslissing moet natuurlijk worden gemotiveerd door de activiteitencoöperatie.

Maar na de contouren te hebben getekend van de erkenning verleend door de Brusselse regering aan de activiteitencoöperaties, regelt de tekst vooral de kwestie van het bedrag van de toelagen die aan de coöperaties zullen kunnen worden toegekend. De toelage, die door de Regering in dit verband wordt toegekend, zal schommelen in functie van verschillende elementen⁽¹⁰⁾:

- Aan de erkende coöperaties zal eerst en vooral een **forfaitair jaarlijks bedrag** van maximum 1.000 euro worden toegekend, vermenigvuldigd met het aantal personen waarvoor de coöperatie is erkend, teneinde hun werkings- en personeelskosten te dekken;

- Dit bedrag zal worden aangevuld met een **variabel bedrag** vastgesteld op basis van twee elementen:
 1. het aantal dragers van een project die worden uitgenodigd om met de testfase te starten in de loop van het kalenderjaar, vermenigvuldigd met een bedrag van 2.500 euro;
 2. het aantal gunstige doorstromingen naar een beroepsactiviteit tijdens het kalenderjaar, vermenigvuldigd met een bedrag van 500 euro;

- De coöperatie zal tenslotte een bedrag ontvangen van maximum 1.000 euro per persoon die de testfase heeft vervoege, en dat als **reservebedrag** bestemd zal zijn voor de financiering van de beurzen aan de kandidaat-ondernemers voor de aankoop van (materiële en immateriële) goederen die nodig zijn voor hun project. De toekenning van deze beurzen zal een bevoegdheid blijven van de coöperatie. Het maximum van deze toelage is vastgesteld op 50.000 euro per kalenderjaar.

De ordonnantie bepaalt bovendien dat de toelagen kunnen worden verminderd bij een negatieve evaluatie van de coöperatie, en in functie van een vermindering van de verhouding tussen het aantal begeleide dragers van een project en het aantal dragers van een project waarvoor de activiteitencoöperatie is erkend.

Tenslotte bevat de ordonnantie een luik gewijd aan het kader waarin de evaluaties en controles van de Brusselse activiteitencoöperaties zullen plaatsvinden. Artikel 18 bepaalt dat de activiteitencoöperatie jaarlijks een activiteitenverslag moet indienen, een balans en de rekeningen van het voorbije boekjaar. De tekst machtigt de Brusselse regering om in een besluit de juiste modaliteiten te bepalen voor de jaarlijkse evaluatie die zal worden verricht. Dienen met name in aanmerking te worden genomen, kwantitatieve en kwalitatieve criteria, sociaaleconomische factoren en de tevredenheid van de dragers van een project die werden begeleid door de activiteitencoöperatie.

(8) Ordonnantie van 21 november 2013 betreffende de erkenning van vennootschappen als activiteiten-coöperatie met het oog op de toekenning van toelagen.

(9) Het voorontwerp van ordonnantie werd voorgelegd aan de Economische en Sociale Raad in juni 2012 door toenmalig minister Cerexhe. De tekst, die werd onderzocht door de commissie Economie-Werkgelegenheid-Fiscaliteit-Financiën, maakte het voorwerp uit van een advies dat op 2 juli 2012 werd aangenomen door de RvB en vervolgens op 3 september 2012 werd bekrachtigd door de Plenaire vergadering. In zijn advies verheugde de Raad zich over de opstelling van de tekst die het instrument van de activiteitencoöperatie versterkt en bestendigt door hiervoor een erkennings- en financieringskader te voorzien. De Raad verwelkomde tevens de steun verleend aan het ondernemerschap als middel van beroepsinschakeling voor een bijzonder kwetsbare groep van Brusselse werkzoekenden. Hij wees evenwel op het feit dat deze demarche van de werkzoekende op vrijwillige basis dient te gebeuren. De Raad vroeg aan de Regering om het aantal erkende activiteitencoöperaties te beperken, maar tevens om erover te waken dat het volledig Gewest door het instrument zou worden bediend. Tot slot vroeg hij ook om te worden geraadpleegd over de uitvoeringsbesluiten van de toekomstige ordonnantie. Dit advies kan worden geraadpleegd op de internetsite van de ESR : http://www.esr.iririsnet.be/adviezen/adviezen-van-de-raad/par-date/2012/Advies_activiteitencooperatieves.pdf/at_download/file.

(10) Artikel 13 van de ordonnantie van 21 november 2013.

INTERVIEW MET SÉBASTIEN LIEVENS,

■ *Kan u zich even voorstellen?*

Mijn naam is Sébastien Lievens en ik ben 29 jaar oud. Na mijn middelbare studies ben ik gestart met hogere studies informatica die ik echter niet heb voltooid. Ik ben gestopt in het derde jaar programmatie.

Vervolgens heb ik verschillende activiteiten uitgeoefend in het kader van interimopdrachten, voornamelijk in de horeca. Als werkzoekende heb ik avondcursussen sociale promotie gevolgd in talen en informatica. Ik heb stage gelopen voor de ontwikkeling van websites, wat me heeft toegelaten om kennis te vergaren over de nieuwe modellen van marketing, en op het vlak van reclame en zoekmotoren.

Drie jaar geleden ben ik begonnen met de ontwikkeling van mijn persoonlijke website. Het is op dat ogenblik dat ik in een activiteitencoöperatie ben gestapt.

■ *Kan u uw project beschrijven en uitleggen wat de originaliteit ervan is?*

Mijn project heet “Web & Event” want mijn activiteiten raken zowel aan het internet als aan de evenementensector. Momenteel werk ik aan de website “www.mariage-anniversaire.be”, die heel wat succes heeft. Het betreft een portalsite met informatie over de organisatie, de voorbereiding en de animatie van evenementen in België. Men kan er alle nuttige informatie en providers vinden, evenals advies van redacteurs om de bezoekers van de site zo goed mogelijk te informeren.

Dit soort van site met zoekmotoren bestaat reeds 10 jaar maar wat mijn project origineel maakt, is het feit dat het meer biedt dan een gewoon overzicht. Het biedt een meer doorgedreven navigatie en functionaliteit aan, met volledige en interactieve fiches. De inhoud is geoptimaliseerd en de prijzen van de providers zijn concurrentieel. Het feit op een kwaliteitsvolle website te worden vermeld, plaatst de providers extra in het daglicht en geeft hen een betere zichtbaarheid. Het gaat niet echt om een nieuw maar eerder om een bijgevoegd concept.

Ik heb nog twee andere websites gelanceerd die ik verder wil ontwikkelen zodra de eerste volledig op de sporen zal staan. Het betreft “team-building-afterwork” en “la boum”. Mijn plan is om verschillende op dit vlak gespecialiseerde sites samen te brengen.

SÉBASTIEN

Lievens leidt “Web & Event”, het bedrijf waarmee hij is gestart na zijn begeleiding bij Job Yourself.

■ *Hoe bent u bij een activiteitencoöperatie terechtgekomen?*

Als werkzoekende werd ik opgevolgd door een consultant bij ACTIRIS. Toen ik hem vertelde over mijn plannen om een internetsite te lanceren, verwees hij mij naar Job Yourself. Ik ben naar een informatievergadering gegaan, heb mijn project voorgesteld, en de rest is vanzelf gegaan.

Ik ben onmiddellijk tot de testfase toegelaten, en heb de voorbereiding kunnen overslaan. Aangezien ik een exclusiviteit had behouden op mijn muziekprestaties met andere DJ’s, ontving ik heel wat aanvragen. Eens in de testfase ben ik 18 maanden bij Job Yourself gebleven, met andere woorden de maximumperiode. Was het mogelijk geweest, dan was ik nog wat langer in de coöperatie gebleven, maar er was nu eenmaal de limiet van 18 maanden...

■ *Welke balans maakt u op van de begeleiding bij Job Yourself?*

De balans is zeer positief. Job Yourself was een buitenkans voor mijn project en voor mezelf. De workshops en de cursussen zitten zeer goed in elkaar. Men ontvangt heel wat uitleg, interessante informatie en degelijk advies. Achteraf bekeken, betreuk ik dat ik alle opleidingsmodules heb gevolgd van bij het begin. Ik had deze namelijk moeten spreiden in de tijd, want men kan de lessen slechts eenmaal volgen. Ik ben te snel willen gaan, terwijl er tijd nodig is om alles te verwerken.

Wat betreft de opvolging, moet men zich weten te redden en gemotiveerd zijn. De opvolging is immers slechts gepersonaliseerd tot op een zeker punt. Er is een vergadering om de maand, maar om een concreet voorbeeld te geven, ik heb de verkoopovereenkomsten alleen moeten opstellen, alleen templates moeten vinden, enz.

Al met al was het een zeer goede ervaring, men had er zeer goede ideeën maar het kan nog beter. Dit zal ongetwijfeld het geval zijn met de tijd, want de activiteitencoöperaties bestaan nog maar enkele jaren.

■ *Hoe is uw uitstap uit de activiteitencoöperatie verlopen?*

Ik moet toegeven dat ik teleurgesteld was bij het verlaten van de coöperatie. Ik was de enige die moest vertrekken en heb niet echt de vertrekmodule kunnen volgen. Het was gedaan van de ene dag op de andere.

Maar nogmaals, mijn verblijf in de coöperatie heeft me in de mogelijkheid gesteld om de juiste beslissingen te treffen en mijn project in een andere richting te sturen. Indien ik aan mijn project alleen was begonnen, dan was ik ongetwijfeld in mijn opzet mislukt.

■ *Neemt u deel aan de vergaderingen van de ondernemersclub bij Job Yourself?*

Ja, ik was er nog vorige week. Aangezien dit enige tijd vergt, ga ik enkel als het thema me interesseert, wanneer het betrekking heeft op mijn sector : informatica, IT, programmatie...

Het gaat er in de eerste plaats om, andere ondernemers te ontmoeten, contacten te leggen en desgevallend te komen tot een samenwerking.

■ *Wat zijn uw vooruitzichten nu u de activiteitencoöperatie heeft verlaten?*

Ik ben nu zelfstandig, heb een bestelwagen in leasing genomen, want ik kon niet meer zonder. De eerste maanden zijn moeilijk want er zijn heel wat kosten, het is stresserend maar ik kom er wel! Ik huur een kantoor in de buurt en betaal voor de lokalen, alle kosten inbegrepen. Ik ben werkzaam op een netwerk met andere collega’s, eveneens zelfstandigen, die ik per prestatie betaal via SMART.

In de toekomst wil ik een BVBA oprichten, maar eerst moet ik nog de nodige financiële middelen vinden...

INTERVIEW AFGENOMEN DOOR JÉRÔME NOËL

“ ... Het gaat er in de eerste plaats om, andere ondernemers te ontmoeten, contacten te leggen en desgevallend te komen tot een samenwerking. ”

“ ... Als werkzoekende werd ik opgevolgd door een consultant bij ACTIRIS. Toen ik hem vertelde over mijn plannen om een internetsite te lanceren, verwees hij mij naar Job Yourself. ”

Mutaties van de stadseconomie

In het kader van de werf van de New Deal betreffende de opvolging en het vooruitlopen op de mutaties van de stadseconomie en de herstructureringen van ondernemingen⁽¹⁾, werden twee externe studies besteld teneinde over een typologie te beschikken van de economische mutaties en de gevolgen ervan voor de vormen en voorwaarden van arbeid, en dit voor de sector van de dienstverlening aan de ondernemingen⁽²⁾ en voor de sector van de informatica-activiteiten⁽³⁾. Beide sectoren werden gedefinieerd op grond van de NACE Revi-nomenclatuur. Beide studies werden uitgevoerd door dezelfde consultant.

De economische mutaties, die stroomopwaarts van deze opdracht werden bepaald, omvatten de herstructureringen van ondernemingen en de evoluties van de productieprocessen, de transformatie van de relaties tussen ondernemingen en binnen ondernemingen, of nog, de evoluties van de relaties in termen van beheer van human resources.

De gebruikte methodologie was dezelfde voor de twee studies en omvatte drie fasen : een onderzoek van de literatuur over de onderzochte sectoren en over het begrip van de economische mutaties, een kwantitatieve analyse op basis van beschikbare gegevens en bestaande informatiebronnen (ADSEI, Belgostat, RSZ, EFT, RSVZ, enz.), evenals een verkennende kwalitatieve analyse gebaseerd op gesprekken met actoren op het terrein en ondernemingen van elke sector. Dankzij deze analyse konden de eerste vaststellingen van de kwantitatieve analyse worden aangevuld en de gevolgen van de mutaties voor de werkgelegenheid in deze sectoren worden bepaald.

Dit artikel stelt de belangrijkste conclusies van beide studies voor.

Enkele tendensen die worden vastgesteld in de sectoren

De dienstverlening aan ondernemingen staat in de top 3 van de Brusselse sectoren, met 16,5% van de totale werkgelegenheid (loontrekkenden en zelfstandigen samen) en met 12% van de bruto toegevoegde waarde. De totale werkgelegenheid is met 40% gestegen tussen 1995 en 2008, voornamelijk omwille van een sterke toename van het aantal zelfstandigen dat over dezelfde periode van 38% tot bijna 60% van het totaal aantal werknemers is gestegen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is bijzonder gespecialiseerd in deze sector (na Londen zou het de meest gespecialiseerde regio van Europa zijn), maar lijkt terrein te verliezen ten opzichte van de twee andere Belgische gewesten. Immers, de toename van de dienstverlening aan de ondernemingen gebeurt minder snel in het Brussels gewest (met name in termen van het aantal vestigingen, jobs en zakencijfer) dan over heel België.

In mindere mate creëert ook de sector van de informatica-activiteiten een mooi aantal jobs in het Brussels gewest, met 2,1% van de interne werkgelegenheid in 2008. De toegevoegde waarde van de sector werd vermenigvuldigd met 4 tussen 1995 en 2008. De specialisatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wat betreft deze sector is bovendien groter dan in de Belgische economie,

en heeft de neiging om nog toe te nemen. Ook het beroep op zelfstandigen lijkt toe te nemen.

De werkgelegenheid in de sector van de dienstverlening aan ondernemingen wordt minder vergoed dan in de andere sectoren te Brussel, ook al worden een groot aantal subsectoren gekenmerkt door lonen die een stuk boven het gemiddeld inkomen liggen. Dit is te wijten aan het feit dat de subsectoren van de industriële schoonmaak en de selectie en levering van personeel de lonen in de sector naar beneden halen. De werkgelegenheid in de sector van de informatica-activiteiten wordt daarentegen beter vergoed dan in de andere sectoren (deze vaststelling geldt voor alle subsectoren), en steeg van 307 tot meer dan 980 miljoen euro tussen 1995 en 2008.

Wat betreft de kenmerken van de werknemers, kan worden gezegd dat de sector van de dienstverlening aan de ondernemingen oververtegenwoordigd is door vrouwen, jonge werknemers en hoogopgeleide profielen. Daarbij komt dat tenminste 36% van de werkgelegenheid in deze sector wordt ingenomen door niet-Brusselaars. Wat betreft de informatica-activiteiten betreft het voornamelijk mannen, jonge werknemers en hoogopgeleiden. Het bezettingspercentage door niet-Brusselaars bedraagt tenminste 53%.

De gemiddelde omvang van de vestigingen van de sector van de dienstverlening aan ondernemingen is gelijkaardig aan deze in de andere sectoren te Brussel. De sector van de informatica-activiteiten telt vergelijkenderwijs minder zeer kleine vestigingen (minder dan 10 werknemers). De Brusselse vestigingen zijn gemiddeld groter dan wat betreft het geheel van de subsectoren in België.

Typologie van de mutaties per sector

Sector van de dienstverlening aan de ondernemingen

- **vermindering van de vraag naar nieuwe prestaties** voor de traditionele activiteiten met – terzelfder tijd – **steeds hogere eisen vanwege de klanten-ondernemingen**;
- **versterking van de (internationale) concurrentie** wat betreft de traditionele activiteiten ingevolge de invoering van de Dienstenrichtlijn;
- **overgang van een relationele naar een compromissaire manier van werken**, wat met name tot uiting komt door het feit dat de aankoopdienst het beslissingsorgaan wordt.

Deze mutaties leiden tot een **hogere druk op de prijs-kwaliteitsverhouding van de geleverde diensten**.

Sector van de informatica-activiteiten

- **verschillende evolutie in functie van de omvang van de ondernemingen**, waarbij de jongste (vaak de kleinste), die zich meestal in een ontwikkelingsfase bevinden, geen mutaties hebben gekend, terwijl de oudste (groter qua omvang) zich lijken te moeten reorganiseren ingevolge de evolutie van de markt en hogere personeelskosten hebben;
- **zwak ontwikkelingspotentieel te Brussel** ingevolge een gebrek aan samenwerking tussen de ondernemingen of met de academische wereld;
- **potentiële groeimarges in het buitenland**, met name omwille van het feit dat de Belgische markt nogal klein is.

Sector van de dienstverlening aan de ondernemingen

- **diversifiëring van het assortiment van de activiteiten van de ondernemingen van de sector** (nieuwe activiteiten, geïntegreerde dienstverlening), met een verbetering van de doeltreffendheid bij de levering van de prestaties.
- ontwikkeling van **strategieën van differentiatie** wat betreft de traditionele activiteiten;
- verscherping van de **processen voor de rationalisatie van de operationele kosten** (vermindering van de kost van het omkaderend en ondersteunend personeel, met een toename van het spectrum van de taken die moeten worden uitgevoerd door de werknemers);
- **delokalisering van bepaalde activiteiten buiten het Gewest en/of buiten België**. De belangrijkste redenen voor een delokalisering buiten het Gewest zijn de mobiliteit, te lage subsidies in verhouding tot de andere gewesten, de hogere kostprijs van kantoorruimten in vergelijking met de twee andere gewesten, en het gebrek aan werknemers die voldoen aan de vereiste bekwaamheden in het Brussels gewest. De hoofdredenen voor een delokalisering buiten België houden verband met de moeilijkheden om bedienden te vinden met de vereiste bekwaamheden om de taken uit te voeren en een lagere kostprijs in het buitenland voor de vervulling van deze taken.

Sector van de informatica-activiteiten

- wens om **verder hun producten te ontwikkelen met behoud van hun klanten** (bevordering van de leasing van software, en bijkomende diensten verbonden aan hun producten voor de klanten).

(1) Voorwaarde tot wetslagen 3 van engagement 1 van de New Deal.

(2) Deze sector wordt gekenmerkt door zeer uiteenlopende activiteiten (advies, reclame, selectie en levering van personeel, enz.), wat de bepaling van gemeenschappelijke kenmerken voor het geheel van de sector moeilijk maakt. De consultant heeft, met instemming van het begeleidingscomité van de studie, subsectoren gegroepeerd die gemeenschappelijke kenmerken vertonen in het kader van de kwalitatieve analyse : de activiteiten inzake advies en bijstand verleend aan de ondernemingen, schoonmaak en industrieel toezicht, en de activiteiten inzake de selectie en levering van personeel).

(3) Niet te verwarren met de informatie- en communicatietechnologie die men aantreft in verschillende sectoren.

Gevolgen van deze mutaties voor de werkgelegenheid

Deze mutaties hebben een impact op het volume, de vormen en de voorwaarden van de arbeid in de twee sectoren. Hierna stellen wij de belangrijkste conclusies van de studie voor.

Terwijl de **netto aangroei van de werkgelegenheid** afneemt in de sector van de dienstverlening aan de ondernemingen, kennen de informatica-activiteiten een aanzienlijke uitbreiding. Zelfstandigen nemen een steeds grotere plaats in beide sectoren in.

Deze twee sectoren kennen **steeds grotere moeilijkheden inzake rekrutering**. Er is immers een te-

kort aan geschikte profielen, wat hun ontwikkeling afremt. Men schuift de kwestie van de kwalificaties naar voren om deze vaststelling te verklaren. Dit is evenwel niet het geval voor de subsector van de schoonmaak. Binnen de sector van de informatica-activiteiten voeren de ondernemingen een ware talentenjacht (ook met andere sectoren). Dit brengt het er steeds vaker toe om werknemers aan te werven in het buitenland (in India bijvoorbeeld).

Inzake **vereiste bekwaamheden** moeten de werknemers van de sector van de dienstverlening aan de ondernemingen zich polyvalenter tonen (ten einde de activiteiten te diversifiëren en de kosten van de ondernemingen te beperken), evenals van een grotere flexibiliteit getuigen (dit is de bekwaamheid om van klanten en activiteiten te wis-

selen en zich aan te passen aan nieuwe eisen). Wat betreft de sector van de informatica-activiteiten, zoeken de ondernemingen eerder naar generische bekwaamheden (communicatie, groepsgeest, commerciële bekwaamheden, enz.) en een goede talenkennis (Engels, Frans en Nederlands).

De **voortgezette opleidingen** nemen een steeds belangrijkere plaats in en blijken zelfs essentieel in het kader van de informatica-activiteiten. Deze maken het immers mogelijk om de snelle technologische ontwikkelingen op te volgen. In dit verband dient opgemerkt dat de zelfstandige werknemer zijn opleidingen zelf moet financieren.

De sector van de dienstverlening aan de ondernemingen wordt geconfronteerd met de ver-

scheidenheid van de ondersteunende jobs. Deze zijn voornamelijk bestemd voor laag- of middelmatig geschoolde profielen (delokalisering of externalisering van bepaalde activiteiten, zoals coderen of facturatie, taken vervuld door de werknemers zelf (onthaal, beperkt secretariaatswerk, enz.)). Ook de sector van de informatica-activiteiten wordt geconfronteerd met het fenomeen van de externalisering buiten België, wat betreft bepaalde uitvoerende en minder geschoolde activiteiten. De vraag naar andere functies, zoals onderhoud en informatica-ondersteuning, neemt af en vertonen bijgevolg de neiging om te verdwijnen.

U kan de volledige inhoud van deze studies raadplegen op de internetsite van de Raad (www.esr.irisnet.be).

Uitzendarbeid – nieuw motief ‘instroom’

Tot voor kort kon de wetgeving op de uitzendarbeid, die dateert van 1987, slechts worden aangewend op drie gronden. Een onderneming die te kampen kreeg met een tijdelijke personeelsbehoefte kon daarvoor een beroep doen op uitzendkrachten om te voorzien in de vervanging van een vaste werknemer, te beantwoorden aan een tijdelijke vermeerdering van werk of te zorgen voor de uitvoering van een uitzonderlijk werk. Naast deze drie hoofdmotieven, voorzag de wet op de uitzendarbeid ook in enkele specifieke gronden, m.n. de terbeschikkingstelling van uitzendkrachten voor de uitvoering van artistieke prestaties en deze in het kader van een door het gewest erkend tewerkstellingstraject.

Op 23 januari 2012 bereikten de sociale partners binnen de Nationale Arbeidsraad een principeakkoord over de modernisering van de wetgeving op de uitzendarbeid. Dit akkoord werd vormgegeven in het advies nr. 1.807 van de NAR. Eén van de lussen waarover de sociale partners overeenstemming vonden, was dit van de invoering van een vierde motief ‘instroom’, ter rechtvaardiging van het gebruik van uitzendkrachten. De wetgever gaf gevolg aan de vraag van de NAR en voerde deze nieuwigheid in met de wet van 26 juni 2013⁽¹⁾, dit met ingang van 1 september 2013. De uitwerking van een aantal aspecten van de nieuwe regeling liet de wetgever echter over aan de NAR⁽²⁾ die deze vastlegde in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 108.

Met het ter beschikking stellen van uitzendkrachten op grond van het motief instroom wordt de activiteit bedoeld waarbij uitzendkrachten wor-

den ter beschikking gesteld van een gebruiker voor de invulling van een vacante betrekking, met als doel om na afloop van de periode van terbeschikkingstelling de uitzendkracht vast in dienst te laten nemen door de gebruiker voor diezelfde betrekking.

In tegenstelling tot de drie reeds bestaande motieven, heeft de invoering van het motief instroom dus niet tot doel om uitzendarbeid toe te laten omwille van een tijdelijke behoefte aan personeel bij de gebruiker, maar wordt het daarentegen erkend als een rekruteringskanaal waarvan de bedrijven kunnen gebruik maken voor het aanwerven van hun vaste werknemers. Indien de tewerkstelling van de uitzendkracht onder het motief instroom na afloop positief wordt geëvalueerd door de gebruiker en hij de uitzendkracht bijgevolg vast wenst aan te werven, dient dit in beginsel te gebeuren aan de hand van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur. Teneinde misbruiken te vermijden, hebben de sociale partners een aantal garanties ingebouwd in het nieuwe stelsel.

Uitzendarbeid op basis van het motief instroom wordt onderworpen aan de volgende voorwaarden:

- Per vacante werkpost mag de gebruiker slechts drie pogingen (drie verschillende uitzendkrachten) ondernemen voor de invulling van de betrekking;
- De duur van elke poging is beperkt tot een tewerkstellingsperiode van maximum zes maanden per uitzendkracht;

- Bovendien mag de duur van de tewerkstelling per werkpost in totaal niet meer bedragen dan negen maanden;
- De arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid wordt aangegaan voor minstens één week. De gebruiker mag met andere woorden geen dagcontracten hanteren;
- Ter bescherming van de uitzendkracht tegen een vroegtijdige beëindiging van de uitzendopdracht, wordt voorzien in een tewerkstellingsgarantie waarvan de duur afhangt van de tewerkstellingsituatie van de uitzendkracht onmiddellijk voorafgaand aan de uitzendopdracht. Indien het gaat om een werknemer die een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd heeft beëindigd om te worden tewerkgesteld als uitzendkracht onder het motief instroom, geniet hij een tewerkstellingsgarantie van één maand vanwege het uitzendbureau. Het uitzendbureau is er in dat geval toe gehouden om voor de resterende duur van de tewerkstellingsgarantie een vervangingswerk te verschaffen aan de uitzendkracht. Voor de werknemers die een einde hebben gemaakt aan een arbeidsovereenkomst die niet voor onbepaalde tijd was gesloten, kwamen de sociale partners overeen dat de duur van de tewerkstellingsgarantie zal worden gelijkgesteld aan de minimumduur van de proefperiode die in de toekomst zal worden vastgesteld in het kader van de eenmaking van het statuut voor arbeiders en bedienden⁽³⁾.

Met het oog op de controle van de naleving van het maximum aantal pogingen waarvoor de gebruiker voor een bepaalde werkpost een beroep mag doen op uitzendkrachten onder het motief instroom, rust op de gebruiker de verplichting om aan het uit-

zendbureau mee te delen hoeveel uitzendkrachten hem reeds op deze grond werden ter beschikking gesteld. Ook moet de gebruiker de vakbondsafvaardiging van zijn onderneming hiervan op de hoogte brengen. Het uitzendbureau moet deze informatie vervolgens overnemen in de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid. Geeft de gebruiker verkeerde informatie aan het uitzendbureau, dan wordt hij geacht verbonden te zijn met de uitzendkracht door een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur. Het uitzendbureau zelf kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het opnemen van verkeerde informatie in de arbeidsovereenkomst van de uitzendkracht over het aantal pogingen.

Wanneer de gebruiker de uitzendkracht na afloop van de periode van uitzendarbeid onder het motief instroom vast in dienst wil nemen, is hij er in beginsel toe gehouden om dit te doen op basis van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur. Hiervan kan echter worden afgeweken door een bestaand gebruik dat bevestigd wordt door een op sectorniveau gesloten akkoord. Deze afwijking werd ingevoerd omdat in sommige sectoren de aard van het werk ertoe leidt dat de werknemers moeten worden aangeworven met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur of voor een duidelijk omschreven werk.

Ten slotte wordt de periode van tewerkstelling als uitzendkracht onder het motief instroom die de werknemer heeft gepresteerd bij zijn werkgever, in aanmerking genomen voor de berekening van zijn anciënniteit. Bevat de arbeidsovereenkomst een proeftijd, dan worden voornoemde periodes van tewerkstelling hiervan in mindering gebracht.

(1) Wet 26 juni 2013 tot wijziging van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, wat de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid betreft, B.S. 16 juli 2013.

(2) Het gaat over de procedure, de duur, het maximum aantal verschillende uitzendkrachten per vacante betrekking, de minimale duur van tewerkstelling door het uitzendbureau en de minimale duur van elke uitzendovereenkomst.

(3) Ingevolge het met de sociale partners bereikte akkoord en de goedkeuring door de ministerraad van het wetsontwerp betreffende de invoering van een eenheidsstatuut tussen arbeiders en bedienden, kondigde minister van werk Monica De Coninck echter aan dat de proeftijd zal worden geschrapt (Nieuwsbericht Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid Arbeid en Sociaal Overleg, <http://www.werk.belgie.be/defaultNews.aspx?id=39845>).

De adviezen van de Raad uitgebracht tussen 17 mei en 17 oktober 2013

RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDENBOUW

A-2013-054-ESR van 17 oktober 2013

Ontwerpbesluit tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2006 tot vaststelling van de Titels I tot VIII van de Gewestelijke stedenbouwkundige verordening van toepassing op het volledige grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

A-2013-053-ESR van 17 oktober 2013

Ontwerp tot wijziging van het bijzonder bestemmingsplan nr. XII/9 van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe goedgekeurd door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 oktober 1990.

A-2013-051-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van ordonnantie betreffende de hervorming van de vervolging van stedenbouwkundige en patrimoniale inbreuken.

A-2013-032-ESR van 20 juni 2013

Bijzonder Bestemmingsplan« Gasmeter » van de gemeente Sint-Jans-Molenbeek.

LEEFMILIEU

A-2013-063-ESR van 17 oktober 2013

Ontwerp van Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu - As 4 « Duurzame voeding ».

A-2013-060-ESR van 17 oktober 2013

Voorontwerp van ordonnantie betreffende de co-existentie van genetisch gemodificeerde teelten met gangbare en biologische teelten.

A-2013-057-ESR van 17 oktober 2013

Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het onderhoud van klimaatregelingssystemen in motorvoertuigen, evenals de opleiding van de personen die werken aan deze systemen.

A-2013-048-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de kosteloze toewijzing van broeikasgasemissierechten en de restitutie van quota, en ter wijziging van het besluit van 22 april 2010 inzake de uitvoering van flexibiliteitsmechanismen bedoeld in de artikelen 19, § 2, en 20, § 2, van de ordonnantie van 31 januari 2008 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten en met betrekking tot de flexibiliteitsmechanismen van het protocol van Kyoto.

A-2013-047-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de organisatie van de toegang tot milieu-informatie en tot vaststelling van het bedrag van de vergoeding die verschuldigd is voor het ontvangen van een kopie van een document met milieu-informatie in de zin van de ordonnantie van 18 maart 2004 inzake toegang tot milieu-informatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

A-2013-046-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende uitvoering van de ordonnantie van 28 oktober 2010 betreffende de ruimtelijke informatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

A-2013-045-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de handel in wild in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 1 juli 2013 tot 30 juni 2018.

A-2013-044-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van XX/XX/2013 tussen de federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitvoering en financiering van de bodemsanering van tankstations en stookolietanks voor verwarmingsdoel-einden.

A-2013-043-ESR van 19 september 2013

Voorontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van uitbatingsvoorwaarden betreffende de werkplaatsen voor het plaatsen van hulpstukken voor voertuigen en de werkplaatsen voor het onderhoud, het uittesten, het demonteren en het herstellen van autovoertuigen.

A-2013-042-ESR van 19 september 2013

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de toekenning van premies voor de uitvoering van bodemonderzoeken en behandelingswerken van weesverontreiniging.

A-2013-038-ESR van 1 juli 2013, bekrachtigd door de Plenaire vergadering van 19 september 2013

Ontwerp van Alliantie Werkgelegenheid-Leefmilieu - Derde as : Grond- en afvalstoffen.

A-2013-037-ESR van 1 juli 2013, bekrachtigd door de Plenaire vergadering van 19 september 2013

Voorontwerp van ordonnantie dat goedkeuring hecht aan de samenwerkingsovereenkomst tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het opnemen van luchtvaartactiviteiten in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap overeenkomstig richtlijn 2008/101/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 tot wijziging van richtlijn 2003/87/EG teneinde ook luchtvaartactiviteiten op te nemen in de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap.

ECONOMIE / FISCALITEIT / TOERISME

A-2013-059-ESR van 17 oktober 2013

Samenwerkingsakkoord betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie Gewesten en de oprichting van de interregionale entiteit Viapass en het voorontwerp van ordonnantie houdende instemming ermee.

A-2013-055-ESR van 17 oktober 2013

Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van het Wetboek der successierechten.

A-2013-058-ESR van 17 oktober 2013

Voorontwerp van ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende het toeristische logies.

A-2013-041-ESR van 2 september 2013, bekrachtigd door de Plenaire vergadering van 19 september 2013

Voorontwerp van besluit houdende uitvoering van de ordonnantie van 20 juni 2013 betreffende de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavingsmateriaal, civiele vuurwapens, onderdelen, toebehoren en munitie ervan.

A-2013-040-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het Zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Benelux Unie, ondertekend te Brussel op 3 februari 2012.

A-2013-039-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met de Vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Korea, anderzijds, ondertekend in Brussel op 6 oktober 2010.

A-2013-036-ESR van 20 juni 2013

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het Facultatief Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, opgemaakt in New York op 10 december 2008.

A-2013-034-ESR van 20 juni 2013

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met de Economische Partnerschapsovereenkomst tussen de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar Lidstaten, anderzijds, en met de Slotakte, gedaan te Bridgetown, Barbados, op 15 oktober 2008.

A-2013-033-ESR van 20 juni 2013

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met de Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Midden-Amerika, anderzijds, gedaan te Tegucigalpa op 29 juni 2012.

OPLEIDING / WERKGELEGENHEID / ONDERWIJS

A-2013-062-ESR van 17 oktober 2013

Voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de invoering van een kadaster van onderwijs- en post-onderwijstrajecten.

A-2013-061-ESR van 17 oktober 2013

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 1 juni 2011 tussen de Federale Staat en de Gewesten en de Gemeenschappen betreffende de coördinatie van de controles inzake illegale arbeid en sociale fraude.

MOBILITEIT

A-2013-052-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in het kader van de uitvoering van het hoofdstuk « parking buiten de openbare weg » van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing.

A-2013-049-ESR van 19 september 2013

Ontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsovereenkomst tussen de Federale Staat en de Gewesten met betrekking tot de uitvoering van de Verordeningen van de Europese Gemeenschappen betreffende het beleid ten aanzien van de capaciteit van de communautaire binnenvaartvloot met het oog op de bevordering van het vervoer over de binnenwateren.

SOCIAAL / DIVERSITEIT

A-2013-035-ESR van 20 juni 2013

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met de wijziging aan artikel 8, lid 6 van het Internationaal Verdrag van 7 maart 1966 inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie, aangenomen te New York op 15 januari 1992 ; de wijziging aan artikel 20, lid 1 van het Internationaal Verdrag van 18 december 1979 inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen, aangenomen te New York op 22 december 1995 ; en de wijzigingen aan artikel 17, lid 7 en artikel 18, lid 5 van het Internationaal Verdrag van 10 december 1984 tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling, aangenomen te New York op 8 september 1992.

OVERHEID

A-2013-056-ESR van 17 oktober 2013

Initiatiefadvies betreffende de werking van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA).

A-2013-050-ESR van 19 september 2013

Voorontwerp van ordonnantie tot oprichting en organisatie van een gewestelijke dienstenintegrator die tot taak krijgt een infrastructuur uit te rollen en te exploiteren, die borg staat voor een vlottere elektronische gegevensuitwisseling.

Voorstellen met het oog op een geïntegreerd beheer van de materies die in het kader van de zesde Staatshervorming naar Brussel zijn overgeheveld en met het oog op een paritair beheer van de ION

Initiatief vanwege de Uitgebreide Raad van Bestuur van de Economische en Sociale Raad. Advies uitgebracht door de Plenaire zitting op 21 november 2013.

Inleiding

In dit initiatiefadvies hebben de Brusselse sociale partners zich tot doel gesteld om de manier te verduidelijken waarop ze de nieuwe bevoegdheden willen onthalen die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie werden toevertrouwd.

Dit velt echter geen oordeel over het belang dat ze hechten aan de noodzaak om ook en gelijktijdig na te denken over een visie inzake de beleidsvoeringen op het vlak van tewerkstelling, gezondheid en gezin die aan de specifieke stadscontext van Brussel en aan de XXI^{ste} eeuw is aangepast.

Tevens drukken de sociale partners de wens uit dat de Regering hen zou betrekken bij een driepartijendialoog over deze visie en de strategische krachtlijnen, alsook over de opdrachten waarmee deze nieuwe verzamelplaatsen zullen worden belast.

Algemene beschouwingen

1. Voor een geïntegreerd beheer

Krachtens de termen van het voorstel van bijzondere wet houdende hervorming van de financiering van Gemeenschappen en Gewesten, zullen naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) aanzienlijke middelen worden overgeheveld op basis van de PB-sleutel en de demografische sleutels, met het oog op de uitoefening in Brussel van de materies betreffende **arbeidsmarkt, kinderbijslag, gezondheid en sociale bijstand**.

Voor Brussel zullen ook naar de Franse en Vlaamse Gemeenschap doorheen bijzondere dotaties middelen voor ziekenhuisinfrastructuren worden overgeheveld ; en voor de monocommunautaire instellingen van gezondheid en sociale bijstand doorheen het overgangsmechanisme.

Deze materies die voortkomen uit de sociale zekerheid - of ermee gelijkgesteld - zullen dus in Brussel in afzonderlijke gefedereerde entiteiten worden ondergebracht, wat de Brusselse sociale partners de grootste zorgen baart.

Om het specifieke karakter van deze materies uit de sociale zekerheid te vrijwaren en om de aanwending van deze nieuwe financiële stromen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest doorheen een geconsolideerd begrotingsprogramma te optimaliseren, positioneren de Brusselse sociale partners zich ten gunste van de invoering van een **geïntegreerd beheer** van de materies die van de sociale zekerheid werden overgeheveld of die ermee samenhangen, met name alle materies betreffende **arbeidsmarkt, kinderbijslag, gezondheid en sociale bijstand**.

Hiertoe vragen ze om een *Brussels globaal Beheerscomité* in te stellen, naar het model van het Beheerscomité van de sociale zekerheid. Dit zou bestaan uit vertegenwoordigers van de betrokken Ministers en van de Brusselse werkgevers en werknemers. Zo nodig zou men het bij het BESOC doen aanleunen. Het zou als opdracht hebben om te onderhandelen over de akkoorden betreffende de *programming* op het gewestelijk grondgebied van de overgeheveld materies, en betreffende de begrotingsconsolidatie ervan.

Hun voorstel steunt op de volgende zes argumenten:

1. Een dergelijk model laat een **geïntegreerde programming** van de middelen toe, door de behoeften te bepalen en de bevrediging ervan te plannen. Het onder elkaar verdelen van de gewestelijke en gemeenschappelijke financiële middelen verzekert dat middelen en behoeften samenvallen en voorkomt dat bepaalde begrotingen eventueel zouden ontsporen. Dit mechanisme laat het toe om een beredeneerd Brussels gezondheidsbeleid te voeren. Rond de kwaliteit van de zorgen werken, volstaat trouwens niet om de gezondheidstoestand van een bevolkingsgroep te verbeteren. Hiertoe is het noodzakelijk om ook rond andere doorslaggevende economische en sociale elementen te werken, waarvan tewerkstelling en huisvesting de belangrijkste zijn, materies die onder gewestelijke bevoegdheid vallen. Om de middelen in termen van gezondheidszorgen efficiënter te besteden, is het bijgevolg van fundamenteel belang om in Brussel over een coördinatie tussen de gewestelijke en gemeenschappelijke materies te beschikken.
2. Dit beheersmodel is **conform** de besluiten van 6 juni 2013 van de gewestelijke Regering en het besluit van 13 juni 2013 van het Verenigd College, ten gunste van het paritair beheer van deze materies (met name van de ION), wat zeer duidelijk de keuze van de sociale partners blijft.
3. Het paritair beheer vrijwaart een **functionele verankering** van de materies die *in de sociale zekerheid* zijn overgeheveld : het beheer door de sociale partners wordt gehandhaafd in dezelfde vormen als op het federaal niveau. Welnu, dit model van medebeheer door de sociale partners heeft in België zichzelf bewezen. De vrijwaring van het paritair beheer op het niveau van de gefedereerde entiteiten waarborgt de functionele banden met de sociale zekerheidsmateries die onder de bevoegdheid van de federale entiteit zijn gebleven.
4. Het paritair beheer verzekert **de eenvormigheid van de prestaties** en aldus de sociale cohesie, gebaseerd op de gelijke behandeling van alle begunstigen.
5. De sociale partners zijn geloofwaardige actoren in het streven naar het algemeen belang van de Brusselaars, ongeacht tot welke gemeenschap ze behoren. De wijze waarop ze **bicommunautair en transregionaal** zijn gestructureerd laat het toe om, los van de kloof tussen Franstaligen en Nederlandstaligen als ook tussen de Brusselse, Vlaamse en Waalse Gewesten, de sociale dialoog aan te gaan.
6. Het streven naar een maatschappelijke consensus onder vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers biedt een garantie op **stabiliteit**, door de ruime instemming waartoe hun gezamenlijke beslissingen op het politiek vlak kunnen leiden.

2. De GGC als bevoegde entiteit

De zesde Staatshervorming bekrachtigt de bevoegdheid van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) op het vlak van kinderbijslag, gezondheid en sociale bijstand door haar het grootste deel van de middelen toe te kennen die op basis van de demografische sleutels naar Brussel zijn overgeheveld. De Brusselse monocommunautaire instellingen (ROB, RVT, niet-universitaire ziekenhuizen, ...) zouden aldus meer ertoe kunnen worden aangezet om naar de GGC te verhuizen, en om afstand te doen van hun monocommunautaire bijzonderheid.

2.1 De overheveling naar de GGC van deze materies heeft een tweevoudig voordeel

2.1.1 Solidariteit onder de Brusselaars

Door de verzamelplaats te worden van de naar Brussel overgeheveld persoonsgebonden materies, voorkomt de GGC dat de Brusselaars een gedwongen keuzerecht naar de ene of de andere gemeenschap toe moeten uitoefenen. Aldus versterkt de GGC de intra-Brusselse solidariteit en geeft ze de garantie op een gezamenlijk prestatiestelsel voor alle Brusselaars.

2.1.2 Institutionele rationalisatie

De GGC en het Brussels Gewest zullen de enige twee bevoegde entiteiten zijn voor wat het merendeel van de materies betreft die de Staatshervorming heeft overgeheveld. Dit versterkt de samenhang van de Brusselse instellingen.

Men dient nog te noteren dat de bijzondere financieringswet uitdrukkelijk voorziet dat het Brussels Gewest de GGC kan herfinancieren.

2.2 Uitdagingen voor Brussel die men moet aangaan

Naast de budgettaire en administratieve uitdaging, benadrukken de sociale partners dat de keuze van de GGC als bevoegde entiteit in het kader van de institutionele hervorming een uitdaging voor de toekomst vormt, met name in termen van functionele tweetaligheid van de vandaag mono-communautaire diensten en van vermogen om samen (Franstaligen en Nederlandstaligen) de beste beslissingen te nemen in het algemeen belang van alle Brusselaars.

Tot slot stellen de sociale partners vast dat de Communauté française en de Vlaamse Gemeenschap morgen bevoegdheden in Brussel zullen behouden.

Bijzondere beschouwingen

1. Welke ION om de overgehevelde materies te besturen?

- Momenteel is de sociale zekerheid (SZ), op het federaal niveau, rond drie niveaus gegroepeerd :

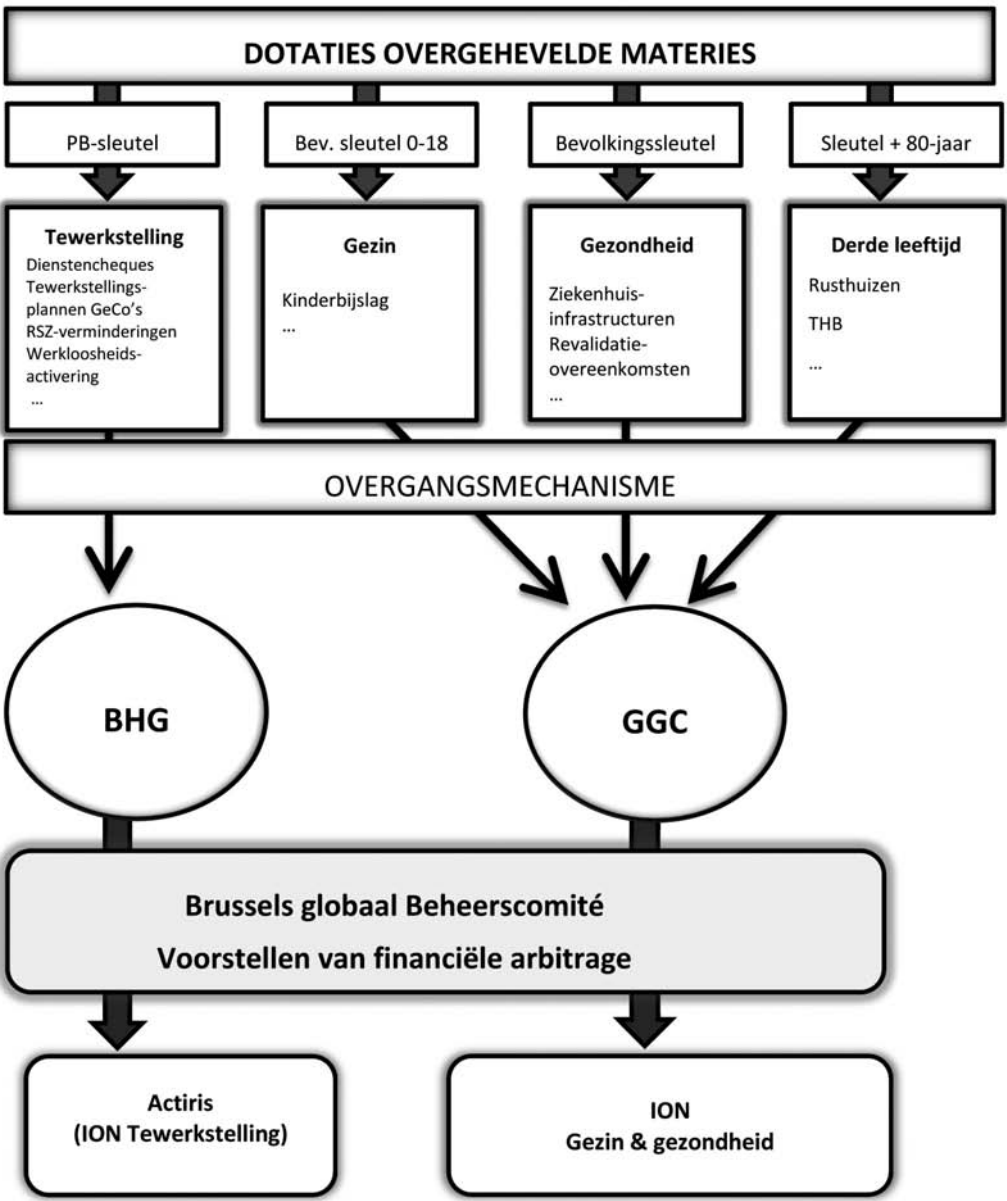

- Voor de toekomst, op het gewestelijk niveau, pleiten de sociale partners voor een *gelijkaardige* structuur. Deze zou echter worden ontdaan van het tussenniveau, omdat de heffingen en ontvangsten van de sociale zekerheid federale materies blijven.

2. Schema van de financiële stromen betreffende de overgehevelde materies

Het volgende schema geeft de manier weer waarop de financiële stromen in Brussel zullen rondgaan, met de instelling van een geïntegreerd beheer van de materies die de zesde Staatshervorming heeft overgeheveld.

Dit schema wil de financiële stromen en niet de overgehevelde bevoegdheden weergeven.

INTERVIEW MET MEVROUW ANNA-SOLE MENA, DE HEER ALEX HOUSEN
EN DE HEER PHILIPPE VAN PARIJS⁽¹⁾

19 SEPTEMBER 2013

Het Marnixplan voor een meertalig Brussel

ANNE Sole Mena is ambtenaar bij het DG Ondernemingen en Industrie van de Europese Commissie, en auteur van het boek "Multilingües desde la cuna".

ALEX Housen is docent Toegepaste Taalkunde aan de Vrije Universiteit Brussel, en coauteur van "Bilingualism: Beyond Basic Principles".

PHILIPPE Van Parijs is docent aan de Université Catholique de Louvain en aan de Universiteit van Oxford, en auteur van "Linguistic Justice for Europe and for the World".

De Raad: Welke tendensen stelt men vast te Brussel op het vlak van talen?

Wat betreft de "moedertaal" van de Brusselaars, en meer bepaald de taal of talen die zij in hun gezin van oorsprong tijdens hun kindertijd spraken, stelt men een snelle afname vast van het percentage dat enkel Frans sprak: van meer dan de helft in 2006 tot een derde in 2011. Een tweede derde bestaat uit personen met het Frans als een van de gezinstalen, voornamelijk in combinatie met het Nederlands en het Arabisch. En het overige derde had niet het Frans als gezinstaal. Het Nederlands is nog slechts de enige moedertaal van 5% van de bevolking. Als we hieraan de combinaties toevoegen, voornamelijk met het Frans, dan haalt het Nederlands geen 20% en wordt het net voorbijgestoken door het Arabisch. Dit komt althans naar voren uit de meest betrouwbare bron over deze materie, de Taalbarometer van de VUB.

De Raad: Maar de kennis van een taal beperkt zich niet tot diegenen die ze als moedertaal hebben.

Inderdaad. Zij, die beweren goed of zeer goed Frans te spreken, vertegenwoordigen 88% van het geheel, heel wat meer dus dan het Engels (30%), dat inmiddels duidelijk voor het Nederlands (23%) komt. In dit verband dient men evenwel op te merken dat deze scores voor elk van deze drie talen lager liggen dan in de vorige Taalbarometers (2001 en 2006). Het percentage van de bevolking, dat aangeeft goed of zeer goed een vorm van het Arabisch te beheersen, is daarentegen sterk toegenomen (vandaag 18%), maar in tegenstelling tot de andere talen is dit minder dan het percentage van de bevolking dat aangeeft dat zij deze taal tijdens hun kindertijd hebben gesproken in hun gezin van oorsprong.

De Raad: Kan men nog zeggen dat Brussel een Franstalige stad is?

Ja, in de zin dat 90% van de bevolking een goede kennis bezit van de Franse taal, met inbegrip van bijna alle Vlamingen in Brussel. Maar Brussel is niet "Franstalig" zoals Wallonië waar 9 personen op 10 het Frans als moedertaal hebben. In Brussel gaat het namelijk maar om 3 personen op 10.

De Raad: Waaruit bestaat het Marnixplan en wat is zijn doelstelling?

Het Marnixplan is een collectief initiatief dat het zo vroeg en coherent mogelijk leren van verschillende talen onder de hele Brusselse bevolking wil bevorderen. Het plan geeft hierbij de voorkeur aan het Frans, het Nederlands en het Engels, maar moedigt eveneens de overdracht van alle moedertalen aan. Voor deze doelstelling zal het met name gebruik maken van een internetsite, een elektronische nieuwsbrief en zal het elk jaar een publiek evenement organiseren.

De Raad: Steunen de overheid, de sociale gesprekspartners... dit initiatief?

We hebben in elk geval het gevoel volkomen begrepen en gesteund te worden door de Brusselse sociale gesprekspartners, door ACTIRIS, door Bruxelles-Formation, evenals door verschillende organisaties en verenigingen die rechtstreeks worden geconfronteerd met gebreken en vragen inzake talen onder de Brusselaars, en dit vanaf de peuterschool tot in het voortgezet onderwijs. Wij verheugen ons over de contacten waartoe ons initiatief reeds heeft geleid en tot de partnerships die ontstaan. Wat betreft de politieke verantwoordelijken, hebben wij ten eerste de geëngageerde aanwezigheid gewaardeerd van de twee ministers van onderwijs en van de voorzitters van het Gewest en

de VGC op ons inaugureel evenement. Tijdens de komende maanden zullen we moeten nagaan wat er daadwerkelijk wordt ondernomen om dit vroege taalbad niet enkel mogelijk maar tevens doeltreffend te maken, en om het open te stellen voor een aanzienlijk groter aandeel van de Brusselse leerlingen, evenals om een einde te maken aan schrijnende gebreken, zoals de afwezigheid van taalcursussen in het curriculum van meer dan de helft van de leerlingen van het beroepsonderwijs.

De Raad: Valoriseert uw benadering tevens de oorspronkelijke talen van migranten?

We hechten niet enkel veel belang aan de talen van de immigratie, wij wensen eveneens hun overdracht te bevorderen. Over het algemeen is het goed dat ouders systematisch met hun kinderen hun beste taal spreken, dit is vaak hun eigen moedertaal. Indien dit niet de taal is van de school, dan zal hen dit niet benadelen maar het leren van de taal van de school door het kind vergemakkelijken. De overdracht van deze talen is een mooi geschenk voor deze kinderen, net als voor Brussel dat zich aldus op duurzame en intieme banden kan beroepen met de werelddelen waaruit zijn inwoners afkomstig zijn. Maar dit moet samengaan met het leren van de drie verbindings-talen die de Brusselaars moeten toelaten om nauwe banden te onderhouden met de bevolking van de omliggende regio's en met de wereldgemeenschap die zich te Brussel gevestigd heeft omwille van zijn statuut van Europese hoofdstad.

De Raad: Voor welk type onderwijs pleit u in het Brussels gewest?

Het Brussels onderwijs moet meertalig worden, en leerlingen moeten niet enkel lessen volgen "n vreemde talen". Een gedeelte van hun lessen moet worden gegeven in meer dan een taal. Maar we beschikken niet over een formule die past voor elk publiek. Ook zal men lessen moeten trekken uit bestaande experimenten en nieuwe experimenten uitwerken teneinde tot formules te komen die het best ten goede komen aan de Brusselse schoolbevolking in al haar diversiteit.

De Raad: Vanwaar komt de naam "Marnixplan"?

Op de gevel van basisschool nr 5 in de Hoogstraat, in de Marollen, prijkt sinds het einde van de 19de eeuw het standbeeld van een man met een boek in zijn hand, waarvan de titel onder het standbeeld is aangebracht: Ratio instituendae juventutis. Het betreft een verdrag over de opvoeding van jongeren van 1583 dat het eerste gekende pleidooi bevat voor het vroeg en gelijktijdig aanleren van verschillende talen. Het is van de hand van Filips van Marnix van Sint-Aldegonde, de eerste belangrijke Brusselse intellectueel. Hij werd geboren nabij het Koningsplein, zijn vader kwam uit Savoye en zijn moeder uit Bergen. Hij studeerde in Leuven, Parijs, Padua en Genève, en nam actief deel aan de opstand van de Spaanse Nederlanden tegen Filips II. Hij was een groot talenkennër, schreef boeken in het Frans, het Nederlands en het Engels, en zou de auteur zijn van het Wilhelmus dat vandaag nog steeds het Nederlandse volkslied is. Sedert meer dan een eeuw wacht hij op de gevel van een school tot de Brusselaars eindelijk zouden inzien dat het vroeg leren van verschillende talen niet het voorrecht mag blijven van enkelen en dat dit ook voor alle kinderen van de Marollenwijk mogelijk zou moeten zijn.

(1) Mevrouw Anna Sole Mena en de heren Alex Housen en Philippe Van Parijs zijn de coördinatoren van het Marnixplan voor een meertalig Brussel, waarvan op 28 september 2013 de officiële start werd gegeven in de zaal Zinneke van het Brussels Information Point. Voor meer informatie, ga naar: <http://www.marnixplan.org>.

INTERVIEW MET DE HEER ALAIN KOCK EN MEVROUW LAURA BELTRAME

Impact, uitdagingen en vooruitzichten van de validatie van vaardigheden

ALAIN Kock leidt de cel belast met de ontwikkeling van het instrument van de validatie van vaardigheden in Franstalig België en de “Service francophone des métiers et des qualifications”. Hij begeleidt bovendien de voorbereiding van het “Cadre francophone des certifications” en de invoering van de Europass.

De Raad: Het instrument van de vaardigheidstitels bestaat tien jaar. Welke evolutie heeft de aflevering van de vaardigheidstitels doorgemaakt?

Alain Kock: Het samenwerkingsakkoord tot invoering van de validatie en de vaardigheidstitels dateert inderdaad van 2003, maar de eerste realisaties van 2005. In dat jaar werden 55 proeven georganiseerd en werden er een dertigtal titels voor 4 beroepen uitgereikt. In 2012 werden 2.162 proeven georganiseerd en 1.458 validatietitels uitgereikt voor 37 beroepen. Wat betreft 2012, dienen hieraan nog 1.839 titels te worden toegevoegd die werden uitgereikt via de erkenning van verworven kennis aan personen die een beroepsopleiding hadden gevolgd. Dit brengt ons op ongeveer 3.000 uitgereikte titels in 2012. Dankzij de operatoren van het Consortium voor de validatie van vaardigheden en het Europees Sociaal Fonds (ESF) is het aantal jaarlijks uitgereikte titels aanzienlijk gestegen op 7 jaar tijd. En we zouden het resultaat van 2012 nog kunnen verdubbelen tijdens de komende jaren.

Enkele weken geleden heeft minister Madrane aan een ‘mecaniciens auto-onderhoud’ de 10.000ste vaardigheidstitel uitgereikt na een proef georganiseerd door het validatiecentrum van ‘Bruxelles-Formation Industrie’.

Deze evolutie is het resultaat van de inzet van vrouwen en mannen die - vaak bovenop hun louter beroepsengagement - ijveren voor de kwalificatie van actieve en niet-actieve werknemers.

De Raad: Wat is de verdeling per gewest?

Alain Kock: Van de 10.000 vaardigheidstitels die sedert 2010 werden uitgereikt, werden er 1.415 uitgegeven via Brusselse validatiecentra. Dit is te wijten aan een gebrek aan informatie, evenals aan een relatief zwak validatieaanbod te Brussel.

De twee beroepen met het grootste aanbod in het Brussels Hoofdstedelijk gewest zijn ‘administratief bediende’ en ‘hulpboekhouder’. Ook wat betreft de bouwsector werd een hoger aantal proeven georganiseerd.

Om bepaalde moeilijkheden wat betreft het validatieaanbod te Brussel aan te geven, kan men er bijvoorbeeld op wijzen dat aan meer dan 50% van de validatievraag van Brusselaars voor het beroep van ‘technicus PC & netwerken’ of van ‘elektrisch installateur’ werd voldaan door Waalse centra. Hieruit moet men echter geen algemene conclusies trekken. Immers, 100% van de Brusselse kandidaten ‘mechanisch auto-onderhoud’ ontvingen een validatie te Brussel, net als 97% van de kandidaten voor het beroep van ‘hulpboekhouder’ en 96% voor dat van ‘metselaar’.

Het percentage van welslagen in het Brussels gewest stijgt elk jaar, maar 10% blijft onder het totale gemiddelde. Partnerships of een betere toeleiding zou deze vooruitgang kunnen versnellen door met name te verhelpen aan een beheersingsniveau dat de onmiddellijke slaagkansen beperkt.

De Raad: Hoe verklaart men het lage percentage van welslagen in het Brussels gewest?

Alain Kock: Men moet het beeld, dat de ronde doet, nuanceren en met name een onderscheid maken tussen de validatievraag van de Brusselaars en het validatieaanbod van de operatoren die actief zijn te Brussel.

Het is bijvoorbeeld zo dat een lid van de ‘Association des Entrepreneurs de Plafonnage et Cimentage’ regelmatig op zaterdag voor 8 uur aan het station van Verviers de Brusselse kandidaat(kandidaten) gaat oppikken voor de validatie die wordt georganiseerd door een centrum van het IFAPME. 28% van de Brusselse kandidaten reizen op eigen initiatief en met eigen middelen vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om er hun vaardigheden te laten valideren, tegen 8% Luikenaars en 6% uit Henegouwen. Men kan zich vanzelfsprekend enkel verheugen over de motivatie en de mobiliteit van de Brusselaars. Terzelfder tijd dient men evenwel te erkennen dat er te Brussel reële inspanningen moeten worden gedaan om het aanbod van de validatiecentra aan te passen aan de Brusselse realiteit, en opdat dit aanbod groter zou zijn en regelmatig zou worden georganiseerd.

De Raad: Welke keuzes moeten er worden gemaakt om het succes van dit instrument in het Brussels gewest te verbeteren?

Alain Kock: Eerst en vooral moeten de werkzaamheden van de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de validatie van vaardigheden worden voltooid en worden ingeschreven in de verklaringen die minister Madrane en mevrouw P'tito, directeur-generaal van Bruxelles-Formation, op 15 oktober jongleden hebben gedaan. Men vindt uittreksels hiervan in de rubriek “Actualiteit : 14 oktober” op www.validatievaardigheden.be. De vaststelling van de volgende programmatie van het Europees Sociaal Fonds zal met name de engagementen verduidelijken.

Op strategisch vlak is de validatie van vaardigheden opgenomen in beheerscontracten. Hoe kan men deze keuzes implementeren in het kader van een geïntegreerde actie van operatoren (werkgelegenheid, onderwijs, ondernemingen, opleiding, inschakeling) vanuit het oogpunt van de Brusselaars die werken of op zoek zijn naar een job?

LAURA Beltrame is adviseur op het departement werkgelegenheid-opleiding van de ‘Union Wallonne des Entreprises (UWE)’.

Er werden op dit vlak experimenten gevoerd die vervolgens aan een evaluatie werden onderworpen. Welnu, laat ons de conclusies optimaliseren en gebruik maken van de indicatoren om beter te besturen. Tijdens de komende weken zou in dit verband een initiatief moeten worden genomen.

Wat doeltreffend is op het terrein, moet worden gevaloriseerd en versterkt met ad hoc middelen. Of, zoals Télé Bruxelles het nog de laatste dagen heeft aangetoond (bekijk de reportage in de rubriek “Actualiteit” op www.validatievaardigheden.be), er is wel degelijk een reële validatie-expertise aanwezig in sommige validatiecentra. De maandelijkse informatievergadering georganiseerd door Bruxelles-Formation Carrefour kent succes. De validatiecentra van het onderwijs voor sociale promotie zijn werkzaam in de diensten- en tertiaire sector. Men moet deze initiatieven nu in de mogelijkheid stellen om zich verder te ontwikkelen en professioneler te werken.

Toen ik werkzaam was op de ‘Conseil de l’Education et de la Formation’ heeft een werkgever me ooit verklaard : “Ik heb geen opleidingen nodig, maar vaardigheden!”. Het is duidelijk dat men de personen moet vormen die de vaardigheden niet bezitten. Men dient echter ook een echte plaats te geven aan de validatie van kennis verworven door ervaring teneinde de verwervers in de mogelijkheid te stellen om zich in te schakelen of vooruitgang te boeken op de arbeidsmarkt.

De Raad: Uit de effectenstudie van het instrument blijkt dat een van de zwakke punten het feit is dat de vaardigheidstitels niet worden erkend. Kan u hierover uitleg verschaffen?

Alain Kock: De sociale gesprekspartners hebben een effectenstudie geleid die is uitgevoerd door het studiebureau Sonocom eind 2012 (kan worden gedownload in de rubriek “Actualiteit” onder www.validatievaardigheden.be).

Er werden 400 kandidaten ondervraagd waarvan 93% de validatie van vaardigheden aanbeveelt. De impact van de vaardigheidstitel op de beroepsidentiteit en het opnieuw vinden van werk is reëel. De kandidaten betreuen evenwel het gebrek aan erkenning van de vaardigheidstitels in de ondernemingen.

Ook werden 300 werkgevers ondervraagd. Meer dan 86% kennen de validatie van vaardigheden niet. Hoe kan men iets erkennen dat men überhaupt niet kent? Sonocom geeft aan dat 95% van de werkgevers na een korte uitleg denken dat de validatie van vaardigheden een interessant alternatief is voor al wie geen diploma bezit. 76% is geïnteresseerd in de validatie van vaardigheden en 69% verklaren zich bereid om vaardigheidstitels in aanmerking te nemen bij aanwervingen. Er bestaat dan ook een groot potentieel in de ondernemingen dat echter slechts zal kunnen worden aangesproken indien de ondernemingen duidelijk en regelmatig worden geïnformeerd.

De Raad: Wat is de absolute prioriteit van dit instrument voor de sociale gesprekspartners?

Laura Beltrame: De belangrijkste doelstelling van de validatie van vaardigheden moet de inschakeling blijven van werkzoekenden en van personen die ontslagen zijn. Het instrument moet dan ook in de eerste plaats aan dit publiek worden aangeboden door de openbare tewerkstellingsdiensten opdat de betrokkenen de vaardigheden, die zij hebben verworven op de arbeidsmarkt, zouden kunnen laten valoriseren/valideren.

Vervolgens moet worden verder gewerkt aan de overeenstemming tussen de validatietitels en de opleidingen, teneinde links en vrijstellingen te voorzien voor al wie een opleiding wil volgen. Is het immers niet bijzonder ontmoedigend dat men aan cursussen moet deelnemen om vaardigheden te verwerven die men reeds bezit?

De Raad: Moet men zich enkel concentreren op de knelpuntenberoepen?

Laura Beltrame: Niet enkel, maar wel in de eerste plaats. Men moet namelijk voorrang verlenen aan opleidingen die toekomstmogelijkheden bieden, en bijgevolg het opleidingstraject naar deze beroepen vergemakkelijken. Door het verkrijgen van een titel zal men zich onmiddellijk kunnen vormen in vaardigheden die men nog niet bezit, en aldus zal het opleidingstraject voor de cursist worden ingekort.